

Bijkomende norm (<u>Herzien</u>) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's) – Het commissarisverslag in het kader van een <u>wettelijke</u> controle van <u>financiële overzichtende (geconsolideerde) jaarrekening overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen</u> en andere aspecten met betrekking tot de opdracht van de commissaris		
Inhoudstafel	Vereiste werkzaamheid	Toepassingsgerichte tekst
INLEIDING		
Toepassingsgebied	<p><u>1.</u> Deze norm is van toepassing op het verslag dat de commissaris, overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen, dient te richten aan de algemene vergadering van de gecontroleerde entiteit, <u>overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen, de Verordening (EU) Nr. 537/2014 en de ISA's,</u> alsook op bepaalde aspecten verbonden aan de opdracht van de commissaris. (Par. A1-A2<u>A1a et par. 6</u>) [<u>Gecoördineerde norm, §1</u>]</p> <p><u>2.</u> De bepalingen van deze norm met betrekking tot het “Verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening” zijn mutatis mutandis van toepassing op de verslagen van de bedrijfsrevisor in de gevallen dat de bedrijfsrevisor niet de commissaris is van de gecontroleerde entiteit (Par. A2)</p>	<p>A1. Deze norm is van toepassing op het verslag dat de commissaris dient op te stellen overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen, dit wil zeggen het commissarisverslag over de jaarrekening of het commissarisverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Deze norm is van overeenkomstige toepassing ingeval een specifieke wet uitdrukkelijk bepaalt dat artikel 144 van het Wetboek van vennootschappen ook van toepassing is op andere entiteiten die niet specifiek door het Wetboek van vennootschappen worden beoogd (bv. de verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen). (Par. 1) [<u>Gecoördineerde norm, §A1</u>]</p> <p><u>A1a.</u> Deze norm beoogt tevens de bijzonderheden van het commissarisverslag over een OOB vereist door artikel 526bis, §6, 5) van het Wetboek van vennootschappen en artikel 10 van de Verordening (EU) Nr. 537/2014. (Par. 1)</p> <p>A2. Paragrafen 10 tot 28 van deze norm hebben hoofdzakelijk betrekking op de structuur van het verslag op te stellen in het kader van een controle van de (geconsolideerde) jaarrekening en op de informatie die hierin dient te zijn vervat. Het verslag maakt een onderscheid tussen het oordeel over de jaarrekening (verslag over de (geconsolideerde) jaarrekening) en de verklaringen die zijn vereist overeenkomstig wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen (verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen). [<u>Gecoördineerde norm, §A2</u>]</p> <p><u>A2.</u> De norm van 26 augustus en 21 november 2016 inzake de toepassing van de nieuwe en herziene Internationale controlestandaarden (ISA's) in België en tot vervanging van de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België bepaalt in §1 dat de bedrijfsrevisoren zullen overgaan tot de controle van alle financiële overzichten (audit) die hen wordt toevertrouwd door of krachtens de Belgische wet of op contractuele basis, overeenkomstig de ISA's. [<u>Goedgekeurde tekst door de HREB op 23 november 2016 – goedgekeurd gevraagd aan de minister</u>]</p>

	<p>1.3. Deze norm is niet van toepassing indien een andere norm met betrekking tot de uitoefening van een specifieke opdracht van toepassing is. Indien de uitvoering van een bijzondere opdracht een controle vereist, dient de bedrijfsrevisor deze controle uit te voeren overeenkomstig de ISA's. Bijgevolg zijn de bepalingen van deze norm met betrekking tot het "Verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening" mutatis mutandis van toepassing. (Par. A3) [Gecoördineerde norm, §2]</p>	<p><u>Deze bepaling werd ingevoegd met als doel ervoor te zorgen dat ook elke contractuele audit over financiële overzichten voor algemene doelstellingen uitgevoerd wordt overeenkomstig de ISA's en aan dezelfde vereisten inzake kwaliteitsbeheersing onderworpen is als een audit uitgevoerd wanneer de bedrijfsrevisor de commissaris is van de gecontroleerde entiteit. (par. 2)</u></p> <p>A3. <u>De notie "bijzondere opdrachten" duidt de opdrachten aan die door het Wetboek van vennootschappen worden toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor, al dan niet in zijn hoedanigheid van commissaris. Voor een aantal bijzondere opdrachten werden daarnaast specifieke normen ontwikkeld. Deze normen blijven onverkort gelden, ongeacht de invoering van de ISA's. (Par. 3) Deze norm is niet van toepassing indien andere normen van toepassing zijn op de bijzondere opdracht. Zo zijn bijvoorbeeld voor de opdrachten in het kader van een fusie, splitsing, omzetting, enz., enkel de normen inzake respectievelijk fusie, splitsing, omzetting, enz. van toepassing. [Gecoördineerde norm, §A3]</u></p>
<p>Datum van inwerkingtreding</p>	<p>2.4. Deze norm treedt in werking op de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad van het advies van de minister die bevoegd is voor Economie en is van toepassing op de wettelijke controle van de (geconsolideerde) jaarrekening met betrekking tot de boekjaren aanvangend vanaf 17 juni 2016, op de dubbele data die overeenstemmen met deze waarop de ISA's van toepassing worden zoals voorzien in de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België. (Par. A4) [Gecoördineerde norm, §3]</p> <p>3bis. Onderhavige norm werd gewijzigd door de norm van 26 augustus 2016 tot wijziging van de bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's <i>Het commissarisverslag in het kader van een controle van financiële overzichten overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen en andere aspecten met betrekking tot de opdracht van de commissaris.</i> Deze wijzigingen treden in werking op hetzelfde moment als artikel 144, eerste lid, 9° van het Wetboek van vennootschappen en zijn van toepassing op de commissarisverslagen betreffende de boekjaren die aanvangen vanaf 1 januari 2016. [Gecoördineerde norm, §3bis]</p>	<p>A4. De huidige norm is van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • met betrekking tot de organisaties van openbaar belang, voor de controle van financiële overzichten (audit) met betrekking tot boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2012; • met betrekking tot de andere entiteiten, voor de controle van financiële overzichten (audit) met betrekking tot boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2014. <p>[Gecoördineerde norm, §A4]</p>

	<p>3. De controlenorm betreffende de controle van het jaarverslag over de (geconsolideerde) jaarrekening en de aanbeveling betreffende de controle van de vormvereisten in verband met de vaststelling, de goedkeuring en de bekendmaking van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, worden opgeheven vanaf de dubbele toepassingsdatum van deze norm. [Gecoördineerde norm, §4] [Paragraaf overgebracht naar het ontwerp van norm inzake de opheffing van bepaalde normen en aanbevelingen van het IBR – ontwerp voorgelegd ter openbare raadpleging]</p>	
<p>Doelstellingen</p>	<p>5. Deze norm heeft als eerste tot doel de Belgische bijzonderheden met betrekking tot het commissarisverslag te behandelen, teneinde: (Par. A4 en A5)</p> <p>(i) de commissaris of bedrijfsrevisor in staat te stellen een verslag <u>over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening</u> op te stellen overeenkomstig de ISA's, en de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen <u>en, voor wat de OOB's betreft, rekening houdend met de bijzonderheden vereist door artikel 526bis, §6, 5) van het Wetboek van vennootschappen en de Verordening (EU) Nr. 537/2014;</u> Dit doel wordt bereikt door te voldoen aan de door de ISA's vereiste werkzaamheden, alsook aan de in de paragrafen 10 tot 29 van deze norm vermelde vereiste werkzaamheden. De vereiste werkzaamheden worden verduidelijkt aan de hand van toepassingsgerichte teksten. (Par. A5 en par. A7-A16) [Gecoördineerde norm, §5]</p> <p>(ii) De tweede doelstelling van deze norm is de commissaris of bedrijfsrevisor in staat te stellen <u>een verslag uit te brengen op te stellen</u> over de <u>overige</u> door wet- en regelgeving gestelde eisen met betrekking tot het jaarverslag, <u>in voorkomend geval, de “andere informatie opgenomen in het jaarrapport”, tot de andere</u> door artikel 100, § 1, 5°, 6°/1, 6°/2 en § 2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten en tot de naleving van de bepalingen inzake het voeren van de boekhouding, van het</p>	<p>A5A4. Deze norm is een bijkomende norm bij de ISA's en meer bepaald de ISA's <u>580, 700 (Herzien), 701, 705 (Herzien) en 706 (Herzien)</u> voor wat <u>de bijkomende schriftelijke bevestigingen van de leiding van de entiteit en</u> het commissarisverslag betreft, <u>alsook en</u> ISA 720 <u>(Herzien)</u> voor wat de controlewerkzaamheden betreft uit te voeren op het jaarverslag <u>en, in voorkomend geval, de “andere informatie opgenomen in het jaarrapport”.</u> Deze norm maakt het mogelijk om rekening te houden met de Belgische bijzonderheden met betrekking tot het <u>commissaris</u>verslag, en meer bepaald op het vlak van de structuur en de inhoud daarvan, alsook van de datum waarop het wordt uitgebracht <u>(Par. 79 en A8).</u> (Par. 5)</p> <p>De inhoud van het “Verslag over de (geconsolideerde) jaarrekening” is vastgelegd in de ISA's en de inhoud van het “Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” in de Belgische wet- en regelgeving.</p> <p>Deze norm is tevens een bijkomende norm bij ISA 580 en maakt het mogelijk rekening te houden met de Belgische bijzonderheden met betrekking tot de schriftelijke bevestigingen van het management van de entiteit. [Gecoördineerde norm, §A5]</p> <p><u>A5.</u> Deze norm moet <u>bijgevolg</u> samen gelezen worden met de relevante wet- en regelgeving en met de ISA's. (Par. 5) [Gecoördineerde norm, §A5]</p>

	<p>Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de gecontroleerde entiteit; ten opzichte van de informatie waarvan hij kennis heeft gekregen in het kader van zijn opdracht. Deze doelstelling wordt bereikt door het uitvoeren van de vereiste werkzaamheden zoals vermeld in de paragrafen 30 tot 56 van deze norm. De vereiste werkzaamheden worden verduidelijkt aan de hand van toepassingsgerichte teksten. (Par. A5 en par. A17-A43) [Gecoördineerde norm, §6]</p> <p>(ii)(iii) de commissaris in staat te stellen een verslag van niet-bevinding op te stellen overeenkomstig artikel 143, 2de lid, van het Wetboek van vennootschappen. [Moved from Gecoördineerde norm, §8(a)]</p> <p>4.6. De derde doelstelling van deze norm is Deze norm heeft tevens tot doel om de andere aspecten met betrekking tot de opdracht van de commissaris te behandelen, zijnde: (Par. A5)</p> <p>(i) het onderkennen van de in de Belgische wettelijke en bestuursrechtelijke context vereiste bijkomende schriftelijke bevestigingen te verkrijgen van de leiding van de entiteit in een bevestigingsbrief opgesteld overeenkomstig de ISA's en rekening houdend met deze Belgische bijkomende bevestigingen; en of van de specifieke bevestigingen met betrekking tot de opdracht beschreven in paragraaf 70 van deze norm; de commissaris in staat te stellen om een bevestigingsbrief te verzoeken overeenkomstig de ISA's en rekening houdend met deze Belgische bijkomende bevestigingen [Gecoördineerde norm, §7]</p> <p>(ii) het vaststellen van de vereiste werkzaamheden met betrekking tot het nazicht van de neerlegging van de (geconsolideerde) jaarrekening en van de door artikel 100, § 1, 5°, 6°/1, 6°/2 en § 2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten, met betrekking tot het voorgaand</p>	
--	---	--

	<p><u>boekjaar rekening houdend met de in het Wetboek van vennootschappen vermelde wettelijke en bestuursrechtelijke termijnen.</u> [Moved from Gecoördineerde norm, §8(b)]</p> <p>Deze doelstelling wordt bereikt door te voldoen aan de in de paragrafen 57 tot 61 van deze norm vereiste werkzaamheden.</p> <p>(iii) De vierde doelstelling van deze norm is het in het kader van de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening vaststellen van:</p> <p>a. de gevallen waarin de commissaris een verslag van niet-bevinding opstelt;</p> <p>(i) de vereiste werkzaamheden met betrekking tot het nazicht inzake de neerlegging van de (geconsolideerde) jaarrekening en van de door artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten, zoals vermeld tijdens de controle van de jaarrekening van het voorgaand boekjaar die rekening houden met de in het Wetboek van vennootschappen vermelde wettelijke en bestuursrechtelijke termijnen. Deze doelstelling wordt bereikt door te voldoen aan de in de paragraaf 62 en de paragrafen 65 tot 68 van deze norm vermelde vereiste werkzaamheden. De vereiste werkzaamheden worden verduidelijkt aan de hand van toepassingsgerichte teksten. (Par. A44-A48)</p> <p>[Gecoördineerde norm, §8]</p>	
<p>Definities</p>	<p>5.7. Voor de toepassing van deze norm, dient te worden verstaan onder (Par. A6): <u>[Hernummering van bepaalde onderstaande definities, Gecoördineerde norm, §9]</u></p> <p>(i) “Wetboek van vennootschappen”: hieronder wordt tevens begrepen de wet van 27 juni 1921 <u>betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen op de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder</u></p>	<p>A6. Voor de niet in deze norm omschreven termen wordt verwezen naar de in de ISA's en het Wetboek van vennootschappen opgenomen definities.</p> <p>[Gecoördineerde norm, §A6]</p> <p>A6a. <u>De artikelen 130 tot 133, 134, §§ 1, 2, 3 en 6, 135 tot 140, 142 tot 144, met uitzondering van artikel 144, eerste lid, 6° en 7°, van het Wetboek van vennootschappen zijn van overeenkomstige toepassing op de verenigingen die een commissaris hebben</u></p>

	<p>winstoogmerk en de stichtingen in het bijzonder voor zover deze wet verwijst naar de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen[†] (par. A6a);</p> <p>ii) <u>“ISA’s”: de <i>International Standards on Auditing</i>, overeenkomstig de norm van 26 augustus en 21 november 2016 inzake de toepassing van de nieuwe en herziene Internationale controlestandaarden (ISA’s) in België en tot vervanging van de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA’s in België;</u></p> <p>iii) <u>“Verordening (EU) Nr. 537/2014”: de Verordening (EU) Nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie;</u></p> <p>iv) <u>“Code 2009”: Belgische Corporate Governance Code 2009 in de zin van artikel 96, § 2, 1° van het Wetboek van Vennootschappen;</u></p> <p>v) <u>“Commissaris”: de bedrijfsrevisor belast met de wettelijke controle van de jaarrekening overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen, en/of de aangestelde bedrijfsrevisor belast met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening. De term “commissaris” verwijst, in functie van de uitgevoerde controleopdracht, ook naar de bedrijfsrevisor. In het kader van de vlotte leesbaarheid van deze norm, wordt enkel de benaming “commissaris” gebruikt;</u></p> <p>vi) <u>“Entiteit”: elke commerciële of niet-commerciële entiteit, al dan niet genoteerd in de zin van artikel 4 van het Wetboek van vennootschappen, uit de private of de openbare sector, met inbegrip van vzw’s, stichtingen, enz.;</u></p> <p>vii) <u>“OOB”: de organisaties van openbaar belang zoals gedefinieerd door artikel 4/1 van het Wetboek van vennootschappen;</u></p> <p>viii) <u>“Genoteerde entiteit” in de zin van ISA 701: Overeenkomstig §2, 1ste lid van de norm van 26 augustus en 21 november 2016 inzake de toepassing van de nieuwe en herziene Internationale controlestandaarden (ISA’s) in België en tot vervanging van de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing</u></p>	<p><u>benoemd. (art. 17, §7 van de wet van 27 juni 1921) Bovendien zijn sommige bepalingen van het Wetboek van vennootschappen niet overgenomen in de wet van 27 juni 1921. (Par. 7(i))</u></p>
--	--	---

[†]“De artikelen 130 tot 133, 134, § 1 en 3, 135 tot 137, 139 en 140, 142 tot 144, met uitzondering van artikel 144, eerste lid, 4° en 5°, van het Wetboek van vennootschappen zijn van overeenkomstige toepassing op de verenigingen die een commissaris hebben benoemd.” (art. 17, §7 van de wet van 27 juni 1921) De verwijzing naar artikel 144, met uitzondering van het eerste lid, 4° en 5°, moet begrepen worden als eerste lid, 6° en 7°.

	<p><u>van de ISA's in België, betreft het de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereglementeerde markt in de zin van artikel 4 van het Wetboek van vennootschappen, alsook de op een niet-gereglementeerde markt genoteerde vennootschappen en de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereglementeerde markt buiten de Europese Economische Ruimte (EER);</u></p> <p><u>ix) “Wettelijk controle”: de wettelijke controle zoals omschreven in artikel 16/1 van het Wetboek van vennootschappen en zoals omschreven in de artikelen 142 en 146 van het Wetboek van vennootschappen;</u></p> <p><u>x) “Controle”: hieronder dient tevens te worden verstaan de notie van controle (audit) zoals omschreven in de internationale auditstandaarden (ISA)-s;</u></p> <p><u>xi) “(Geconsolideerde) jaarrekening”: de (geconsolideerde) jaarrekening bedoeld in titel VI, Boek IV van het Wetboek van vennootschappen of bedoeld in andere wetgeving die van toepassing is op entiteiten anders dan de vennootschappen waarop voormeld titel VI van toepassing is; beoogt tevens de notie van “financiële overzichten” zoals omschreven door ISA 700 (Herzien), § 8 (f); de (geconsolideerde) jaarrekening bedoeld in titel VI, Boek IV van het Wetboek van vennootschappen of bedoeld in andere wetgeving die van toepassing is op entiteiten anders dan de vennootschappen waarop voormeld titel VI van toepassing is;</u></p> <p><u>xii) “Commissarisverslag”: het verslag van de commissaris uitgebracht in het kader van de wettelijke controle van de (geconsolideerde) jaarrekening overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen, dat het verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening en het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen omvat; deze verslagen vormen een geheel en zijn ondeelbaar;</u></p> <p><u>xiii) “Vaststellen van de (geconsolideerde) jaarrekening”: het opstellen van de (geconsolideerde) jaarrekening overeenkomstig artikel 92 (of de artikelen 110 en 111) van het Wetboek van vennootschappen of gelijkaardige bepalingen in wetgeving die van toepassing is op entiteiten anders dan een vennootschap;</u></p>	
--	--	--

	<p>(xiv) “Andere informatie” zoals gedefinieerd door ISA 720 (Herzien): in de Belgische context gaat het over het jaarverslag en, in voorkomend geval, de “andere informatie opgenomen in het jaarrapport”;</p> <p>(xv) “jaarverslag/Jaarverslag”: het verslag bedoeld in de artikelen 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen; dit begrip heeft ook zowel betrekking op het jaarverslag als op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening zoals bedoeld in artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen;</p> <p>(vi) “jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening”: het verslag bedoeld in artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen;</p> <p>(vii) “controle van het jaarverslag”: het geheel van de vereiste werkzaamheden zoals voorzien in de huidige norm in de context van de artikelen 144, eerste lid, 6° en 148, eerste lid, 5° van het Wetboek van vennootschappen;</p> <p>(xvi) “Andere informatie opgenomen in het jaarrapport”: financiële of niet-financiële informatie - anders dan het jaarverslag, de (geconsolideerde) jaarrekening en het daarbij horende commissarisverslag - opgenomen in het jaarrapport van de entiteit (par. 13 van ISA 720 (Herzien));</p> <p>(iii) “van materieel belang zijnde inconsistentie”: een van materieel belang zijnde onjuiste voorstelling van zaken, zoals omschreven door ISA 720, § 5, (c); hieronder wordt tevens verstaan de kennelijk inconsistente informatie ten aanzien van de informatie waarvan de commissaris kennis heeft gekregen in het kader van zijn opdracht;</p> <p>“Wetboek van vennootschappen”: hieronder wordt tevens begrepen de wet van 27 juni 1921 op de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen in het bijzonder voor zover deze wet verwijst naar de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen²;</p> <p>(ix) “interne beheersing”: hieronder wordt tevens verstaan de notie interne controle zoals gehanteerd door het Wetboek van vennootschappen;</p> <p>(vii) “Een onaangepast oordeel” of “een aangepast oordeel” zoals omschreven</p>	
--	--	--

²“De artikelen 130 tot 133, 134, § 1 en 3, 135 tot 137, 139 en 140, 142 tot 144, met uitzondering van artikel 144, eerste lid, 4° en 5°, van het Wetboek van vennootschappen zijn van overeenkomstige toepassing op de verenigingen die een commissaris hebben benoemd.” (art. 17, §7 van de wet van 27 juni 1921) De verwijzing naar artikel 144, met uitzondering van het eerste lid, 4° en 5°, moet begrepen worden als eerste lid, 6° en 7°.

	<p>door ISA 700 (Herzien) en ISA 705 (herzien): hieronder wordt overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen respectievelijk verstaan oordeel zonder voorbehoud of een oordeel met voorbehoud, een afkeurend oordeel, een verklaring zonder voorbehoud of een verklaring met voorbehoud, een afkeurende verklaring en een onthoudende verklaring;</p> <p>viii)“Kernpunten van de controle”: zoals gedefinieerd in paragraaf 8 van ISA 701, zijnde <i>“de aangelegenheden die, in de professionele oordeelsvorming van de auditor, het meest significant waren bij de controle van de financiële overzichten van de huidige verslagperiode. Kernpunten van de controle worden geselecteerd uit de aangelegenheden die zijn gecommuniceerd met de met governance belaste personen”</i>; deze notie omvat de <i>“meest significant ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang, met inbegrip van ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude”</i> zoals bedoeld in artikel 10, 2de lid, c) van de Verordening (EU) Nr. 537/2014;</p> <p>(xix) “Verslag van niet-bevinding”: het verslag zoals bedoeld in artikel 143, 2de lid, van het Wetboek van vennootschappen.</p>	
<p>VEREISTE WERKZAAMHEDEN</p>		
<p>Voorstelling en structuur van het commissarisverslag</p>	<p>6.8. De commissaris dient een verslag op te stellen overeenkomstig ISA 700 (Herzien) en deze norm. [Gecoördineerde norm, §10]</p> <p>7.9. De commissaris dient de bestemmingen van het verslag naargelang van de omstandigheden van de opdracht, de gecontroleerde entiteit, alsook het boekjaar waarop het verslag betrekking heeft, te vermelden in de titel van zijn verslag. [Gecoördineerde norm, §11]</p> <p>8.10. Het commissarisverslag dient een inleiding en twee afzonderlijke delen-verslagen te omvatten, zijnde het “Verslag over de controle van de [geconsolideerde] jaarrekening” en het “Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen”. [Gecoördineerde norm, §13]</p>	

<p>Inleiding van het commissarisverslag</p>	<p>11. De commissaris dient in een de inleidende paragraafinleiding aan te geven dat zijn verslag bestaat uit, enerzijds, het verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening en, anderzijds, het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen, en dat deze verslagen een en ondeelbaar zijn. hij zijn mandaat uitoefent overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen en dat het commissarisverslag zijn oordeel over de (geconsolideerde) jaarrekening bevat, alsook de vereiste bijkomende verklaring(en). (Par. A7) [Gecoördineerde norm, §12]</p> <p>9.12. <u>De inleiding dient de elementen te bevatten die vereist worden door artikel 144, § 1, 1° van het Wetboek van vennootschappen. (Par. A7-A7c)</u></p>	<p>A7. <u>De vermelding van wie tussenkomt in de benoemingsprocedure van de commissaris voorzien in artikel 144, §1, 1° van het Wetboek van vennootschappen, beoogt, naargelang van de omstandigheden, de algemene vergadering, het bestuursorgaan, het auditcomité en/of de ondernemingsraad. (Par. 12)</u></p> <p>A7a. <u>Voor wat het aantal opeenvolgende boekjaren dat het bedrijfsrevisorenkantoor of het geregistreerd auditkantoor, of, bij gebrek eraan, de bedrijfsrevisor belast met de wettelijke controle van de (geconsolideerde) jaarrekening van de entiteit sinds de eerste benoeming, zal over het algemeen worden uitgegaan van de eerste opdrachtbrief tussen de vennootschap en de commissaris (rechtspersoon, zo niet, natuurlijke persoon). Het feit dat moeilijk in de tijd kan worden teruggegaan om te bepalen hoe lang een commissaris belast is met de wettelijke controle, zou door sommigen misschien als probleem kunnen worden opgeworpen. Het is niet nodig verder te gaan dan het boekjaar 1990, gelet op enerzijds de overgangsmaatregelen van de Verordening (EU) Nr. 537/2014, en, anderzijds, op het feit dat via de website van de Kruispuntbank voor ondernemingen (http://kbopub.economie.fgov.be/kbopub/zoeknummerform.html) voor elke onderneming (bijvoorbeeld op basis van haar ondernemingsnummer) alle publicaties in het Belgisch Staatsblad kunnen worden opgevraagd, ook over de opeenvolgende benoemingen van commissarissen. Op die website zijn ook opzoeken mogelijk op basis van de eventuele vroegere benamingen van de vennootschap (http://kbopub.economie.fgov.be/kbopub/zoeknaam_fonetischform.html). (Par. 12)</u></p>

	<p>13. Overeenkomstig de paragrafen 48 en 49 van ISA 700 (Herzien) en de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen, dient de De commissaris dient zijn verslag te daterendagtekenen overeenkomstig ISA 700, paragraaf 44 en zijn vestigingsplaats te vermelden. (Par. A8 en A9) [Gecoördineerde norm, §14]</p> <p>14. Teneinde zijn verslag aan de algemene vergadering op te stellen</p>	<p>A7b. In bepaalde omstandigheden, kan de commissaris het nuttig achten om daarenboven het aantal boekjaren te vermelden dat de permanente vertegenwoordiger van het bedrijfsrevisorenkantoor belast is met de wettelijke controle van de (geconsolideerde) jaarrekening van de entiteit. (Par. 12)</p> <p>A7c. Het commissarisverslag maakt deel uit van de documenten die ter beschikking worden gesteld van de vennoten, aandeelhouders of leden, of aan hen worden overgemaakt, niet later dan 15 dagen voorafgaand aan de jaarlijkse algemene vergadering. Indien de commissaris niet in staat is om de wettelijke termijnen na te leven die zijn voorgeschreven in verband met de terbeschikkingstelling van zijn verslag, is paragraaf 74 van deze norm van toepassing. (Par. 13)</p> <p>A8. De datum van het commissarisverslag verwijst naar het feit dat de commissaris rekening heeft gehouden met het effect van gebeurtenissen en transacties waarvan hij kennis heeft verkregen en die tot deze datum hebben plaatsgevonden. De verantwoordelijkheid van de commissaris voor gebeurtenissen en transacties die na deze datum hebben plaatsgevonden, wordt behandeld in de paragrafen 6 tot en met 9 van ISA 560 betreffende gebeurtenissen na de einddatum van de verslagperiode, alsook in paragraaf 6879 van deze norm met betrekking tot de datum van uitgifte van het verslag. (Par. 13) [Gecoördineerde norm, §A8]</p> <p>A9. Inzake het bepalen van de “vestigingsplaats”, bevat het concept van vestiging “de daadwerkelijke uitoefening van een economische activiteit, zoals bedoeld in artikel 43 van het Verdrag, door de dienstverrichter voor onbepaalde tijd en vanuit een duurzame infrastructuur, van waaruit daadwerkelijk diensten worden verricht”. (Artikel 4, 5° van de Dienstenrichtlijn 2006/123/EG) In overweging (37) verduidelijkt de richtlijn dat “[i]n geval de dienstverrichter verschillende plaatsen van vestiging heeft, is het van belang vast te stellen vanuit welke plaats van vestiging de betrokken dienst wordt verricht.”. Bijgevolg zal de plaats van vestiging van de commissaris overeenkomen met de vestiging van waaruit daadwerkelijk de controledienst werd verricht. (Par. 13)</p> <p>A9a. De modelverslagen opgenomen in de bijlage bij onderhavige norm gaan uit van het feit dat de commissaris een oordeel zonder voorbehoud tot uitdrukking brengt. Wanneer de</p>
--	---	--

	<p><u>overeenkomstig het Wetboek van vennootschappen en, in voorkomend geval, de Verordening (EU) Nr. 537/2014, alsook de ISA's, dient de commissaris gebruik te maken van de modelverslagen in de bijlage (Par. A9a):</u></p> <p><u>(i) Commissarisverslag (jaarrekening – entiteit anders dan: een OOB, een genoteerde entiteit, een vzw, een ivzw of een stichting) (Bijlage 1);</u></p> <p><u>(ii) Commissarisverslag (jaarrekening – OOB) (Bijlage 2);</u></p> <p><u>(iii) Commissarisverslag (jaarrekening – vzw, een ivzw of een stichting) (Bijlage 3)</u></p> <p><u>(iv) Verslag van de aangeduide bedrijfsrevisor (geconsolideerde jaarrekening - OOB) (Bijlage 4);</u></p> <p><u>(v) Verslag van de aangeduide bedrijfsrevisor (geconsolideerde jaarrekening – entiteit anders dan een OOB) (Bijlage 5) en</u></p> <p><u>(vi) Commissarisverslag (jaarrekening – genoteerde entiteit anders dan een OOB) (Bijlage 6).</u></p> <p>(iv) De commissaris dient, rekening houdend met de paragrafen 10 tot 14 alsook met de paragrafen 19 tot 28 van deze norm, zijn verslag aan de algemene vergadering dat betrekking heeft op de jaarrekening op te stellen door gebruik te maken van het voorbeeldverslag in Bijlage 1. Hij wordt alsdan geacht een verslag te hebben opgesteld waarvan de vorm conform is aan de ISA's en aan het Wetboek van vennootschappen. {Gecoördineerde norm, §15}</p> <p>(v) De commissaris dient, rekening houdend met de paragrafen 10 tot 14 alsook met de paragrafen 19 tot 28 van deze norm, zijn verslag aan de algemene vergadering dat betrekking heeft op de geconsolideerde jaarrekening op te stellen door gebruik te maken van het voorbeeldverslag in Bijlage 2. Hij wordt alsdan geacht een verslag te hebben opgesteld waarvan de vorm conform is aan de ISA's en aan het Wetboek van vennootschappen. {Gecoördineerde norm, §16}</p>	<p><u>commissaris een aangepast oordeel tot uitdrukking brengt, zal dit een impact hebben op de bewoordingen van deze verslagen. (Par. 14)</u></p>
--	---	--

	<p>(vi) De commissaris dient, rekening houdend met de paragrafen 10 tot 14 alsook met de paragrafen 19 tot 28 van deze norm, zijn verslag aan de algemene vergadering dat betrekking heeft op de jaarrekening van een vzw, een ivzw of een stichting op te stellen door gebruik te maken van het voorbeeldverslag in Bijlage 3. Hij wordt alsdan geacht een verslag te hebben opgesteld waarvan de vorm conform is aan de ISA's en aan de wet van 27 juni 1921 op de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen. [Gecoördineerde norm, §17]</p> <p><u>15.</u> Indien de commissaris van mening is dat hij in zijn verslag over de (geconsolideerde) jaarrekening een aangepast oordeel tot uitdrukking dient te brengen³, dient hij na te gaan of dit oordeel het gevolg is van het niet-verkrijgen van de door artikel 144, § 1, 2° of 148, § 1, 2° van het Wetboek van vennootschappen vermelde toelichtingen en informatie. Indien dit het geval is, dient hij de betrokken paragraaf in zijn verslag over de (geconsolideerde) jaarrekening aan te passen door te vermelden dat hij van de verantwoordelijken (en van de aangestelden) van het bestuursorgaan van de vennootschap niet alle voor de controle vereiste ophelderingen en inlichtingen heeft verkregen. De commissaris dient tevens zijn “Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” aan te passen. (Par. A9b) [Gecoördineerde norm, §A9]</p> <p>10,16. Onverminderd de paragrafen 15, 17 en 18 van deze norm, dient de commissaris, Indien indien de commissaris hij afwijkt van het toepasselijke voorbeeldverslag modelverslag, dient hij in overeenstemming te blijven met de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen, en, in voorkomend geval, met de Verordening (EU) Nr. 537/2014, alsook met de ISA's, en met deze norm, en alsook in staat te zijn deze afwijking, in voorkomend geval, te verantwoorden. [Gecoördineerde norm, §18]</p>	<p><u>A9b.</u> De aanpassing van het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen zal afhangen van de omstandigheden, bijvoorbeeld, indien deze een impact hebben op het jaarverslag, het voeren van de boekhouding of de resultaatsverwerking. (Par. 15)</p>
--	--	---

³ Overeenkomstig paragraaf 16 van ISA 705 (Herzien), dient de commissaris bijgevolg in zijn verslag een paragraaf op te nemen onmiddellijk voorafgaand aan de paragraaf met het aangepast oordeel en onder de titel “Onderbouwing van het aangepast oordeel”, met name een oordeel met voorbehoud, een afkeurend oordeel of een onthoudende verklaring.

<p>Structuur van het commissarisverslag</p>	<p><u>17. Overeenkomstig ISA 700 (Herzien), dient de commissaris duidelijke titels te gebruiken in het « Verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening » en erop toe te zien om, met naleving van de door de ISA's vereiste volgorde, volgende secties op te nemen : (Par. A10)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>(i) Een sectie « Oordeel » ;</u> <u>(ii) Een sectie « Basis voor het oordeel » ;</u> <u>(iii) In voorkomend geval, een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden ;</u> <u>(iv) In voorkomend geval, een sectie « Van materieel belang zijnde onzekerheid met betrekking tot continuïteit » ;</u> <u>(v) In voorkomend geval, een sectie « Kernpunten van de controle » ;</u> <u>(vi) In voorkomend geval, een paragraaf inzake overige aangelegenheden ;</u> <u>(vii) Een sectie « Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de (geconsolideerde) jaarrekening » ; en</u> <u>(viii) Een sectie « Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening ».</u> <p><u>18. De commissaris dient duidelijke titels te gebruiken in het « Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen ». De commissaris dient de secties in de volgende volgorde te handhaven :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>(i) Een sectie « Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan » ;</u> <u>(ii) Een sectie « Verantwoordelijkheden van de commissaris » ;</u> <u>(iii) Een sectie « Aspecten betreffende het jaarverslag [in voorkomend geval, en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport] » ;</u> <u>(iv) In voorkomend geval⁴, een sectie « Vermelding inzake de sociale balans » ;</u> <u>(v) In voorkomend geval, een sectie « Vermelding inzake de overeenkomstig artikel 100, § 1, 5° en 6°/1 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen documenten » ;</u> <u>(vi) Een sectie « Vermeldingen inzake de onafhankelijkheid » ;</u> 	<p><u>A9. Indien de commissaris van mening is dat hij in zijn verslag over de (geconsolideerde) jaarrekening een aangepast oordeel tot uitdrukking dient te brengen⁵, gaat hij na of dit oordeel het gevolg is van het niet verkrijgen van de door artikel 144, eerste lid, 2° of 148, eerste lid, 2° van het Wetboek van vennootschappen vermelde toelichtingen en informatie. Indien dit het geval is, waakt hij erover dat hij de betrokken paragraaf in het eerste deel van zijn verslag aanpast door te vermelden dat hij van de verantwoordelijken (en van de aangestelden) van het bestuursorgaan van de vennootschap niet alle voor de audit vereiste ophelderingen en inlichtingen heeft verkregen. De commissaris ziet er ook op toe dat hij zijn “Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” aanpast. [Gecoördineerde norm, §A9]</u></p> <p><u>A10. Onverminderd de bepalingen met betrekking tot de verplichte sectie “Kernpunten van de controle” in het kader van genoteerde entiteiten in de zin van onderhavige norm en een OOB, kan de commissaris, Indien indien de commissarishij van oordeel is dat hij, overeenkomstig de bepalingen van artikel 144, eerste lid§ 1, 5° en artikel 148, eerste lid§1, 4° van het Wetboek van vennootschappen, een verwijzing dient op te nemen naar bepaalde aangelegenheden waarop hij in het bijzonder de aandacht wenst te vestigenvestigt, in zijn commissarisverslag een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenhedenaan neemt hij, overeenkomstig (ISA 706 (Herzien)), een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden of een paragraaf inzake overige aangelegenheden (ISA 706 (Herzien) of een sectie “Kernpunten van de controle” (ISA 701) opnemen. in zijn verslag op. (Par. 17 en 18(viii)) [Gecoördineerde norm, §A10]</u></p>
---	---	---

⁴ Wanneer de entiteit een sociale balans opstelt en deze geen deel uitmaakt van de jaarrekening. Zie par. 43-44 en A37a-A38.

⁵ Overeenkomstig paragraaf 16 van ISA 705 (Herzien), dient de commissaris bijgevolg in zijn verslag een paragraaf op te nemen onmiddellijk voorafgaand aan de paragraaf met het aangepast oordeel en onder de titel “Onderbouwing van het aangepast oordeel”, met name een verklaring met voorbehoud, een afkeurende verklaring of een onthoudende verklaring.

	<p>(vii) Een sectie betreffende de andere vermeldingen vereist door het Wetboek van vennootschappen :</p> <p>(viii)In voorkomend geval, een paragraaf inzake overige aangelegenheden (Par. A10).</p>	
<p>Verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening</p>	<p>11.19. Het eerste deel-verslag van het commissarisverslag dient als titel “Verslag over de controle van de [geconsolideerde] jaarrekening” te hebben. De titel dient de vorm van het tot uitdrukking gebracht oordeel aan te duiden, op dezelfde manier als voorzien in paragraaf 22. [Gecoördineerde norm, §19]</p> <p>20. De commissaris dient zijn verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening aan te passen in functie van de bijzonderheden van de opdracht, van de rechtsvorm van de entiteit, van het boekhoudkundig referentiestelsel en/of van de van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen. (Par. A11 tot A12) [Gecoördineerde norm, §20]</p> <p>12.21. Het verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening dient een eerste sectie te omvatten die aangeeft of een niet-aangepast oordeel (“oordeel zonder voorbehoud”) of een aangepast oordeel (“oordeel met voorbehoud”, “afkeurend oordeel” of “oordeelonthouding”) tot uitdrukking wordt gebracht. (Par. A13)</p>	<p>A11. Indien het voor de commissaris, voor wat het aanduiden betreft van het van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, onmogelijk is te verwijzen naar “het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel”, dan vermeldt hij het van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel op specifieke wijze (in voorkomend geval, door te verwijzen naar de “<i>International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie</i>”). (Par. 20) [Gecoördineerde norm, §A11]</p> <p>A12. Wanneer de entiteit de toestemming heeft verkregen om af te wijken van het van toepassing zijnde referentiestelsel, beoordeelt de commissaris of het noodzakelijk is om, in een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden, de aandacht van de gebruikers te vestigen op deze toestemming tot afwijking, die overeenkomstig artikel 29 van het KB van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen bij de waarderingsregels in de toelichting bij de (geconsolideerde) jaarrekening wordt vermeld en verantwoord zal de commissaris dit vermelden in het eerste deel van zijn verslag. (Par. 20) [Gecoördineerde norm, §12]</p> <p>A7A13. De commissaris vermeldt in de inleidende paragraafsectie “Oordeel” dat de uitgevoerde controle op de (geconsolideerde) jaarrekening enkel de balans, de resultatenrekening en de toelichting van het afgesloten boekjaar omvat, onverminderd ISA 710 ⁶. (Par. 21) [Verplaatst van: Gecoördineerde norm, §A7]</p>

⁶ De gebruikte terminologie dient aangepast te worden aan het gehanteerde boekhoudkundig referentiekader. Indien dit boekhoudkundig referentiekader bestaat uit de *International Financial Reporting Standards*, zal de commissaris, in voorkomend geval, vermelden dat de uitgevoerde controle op de geconsolideerde jaarrekening enkel de geconsolideerde balans, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht, alsook de toelichting van het afgesloten boekjaar omvat.

	<p><u>22.</u> Deze eerste sectie dient onmiddellijk gevolgd te worden door een sectie met de titel “Basis voor het oordeel” dat op dezelfde manier als voorzien in paragraaf 21 van deze norm de vorm van het tot uitdrukking gebracht oordeel dient aan te duiden.</p> <p>21.De commissaris dient, naargelang van de omstandigheden, een verslag over de (geconsolideerde) jaarrekening uit te brengen, met inbegrip van:</p> <ul style="list-style-type: none"> — een onaangepast of aangepast oordeel overeenkomstig de ISA's 700 en 705; (Par. A9) — in voorkomend geval, een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden of een paragraaf inzake overige aangelegenheden, overeenkomstig ISA 706. (Par. A10) <p>[Gecoördineerde norm, §21]</p> <p>22.De titel van de oordeelsparagraaf van het verslag over de (geconsolideerde) jaarrekening dient aan te geven of een onaangepast oordeel (“verklaring zonder voorbehoud”) tot uitdrukking wordt gebracht dan wel een aangepast oordeel (“verklaring met voorbehoud”, “afkeurende verklaring” of “onthoudende verklaring”). [Gecoördineerde norm, §22]</p>	
<p>Verantwoordelijkheden van de commissaris betreffende de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening</p>	<p>13.23. De volledige beschrijving van de verantwoordelijkheden van de commissaris betreffende de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening, voorzien in paragraaf 41 (a) van ISA 700 (Herzien), dient opgenomen te worden in het verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening. De alternatieven vermeld in paragraaf 41 (b) en (c) van ISA 700 (Herzien) zijn derhalve niet van toepassing in België.</p>	
<p>Kernpunten van de controle</p>	<p>14.24. In voorkomend geval, wanneer de commissaris kernpunten van de controle bepaalt, dient hij ISA 701 toe te passen. (Par. A13a)</p>	<p><u>A13a.</u> Overeenkomstig paragraaf 5 van ISA 701 is deze van toepassing op controles van volledige sets van financiële overzichten voor algemene doeleinden van genoteerde entiteiten. Overeenkomstig §2, 1ste lid van de norm van 26 augustus en 21 november 2016 inzake de toepassing van de nieuwe en herziene Internationale controlestandaarden (ISA's) in België betreft het de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereglementeerde markt in de zin van artikel 4 van het Wetboek van vennootschappen, alsook de op een niet-gereglementeerde markt genoteerde</p>

		<u>vennootschappen en de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt buiten de Europese Economische Ruimte (EER).</u> (Par. 24) [Goedgekeurde versie door de HREB op 23 november 2016 – goedkeuring gevraagd aan de minister]
<i>Bijzonderheden met betrekking tot OOB-verslagen</i>	<u>15.25. Overeenkomstig artikel 10 van de Verordening (EU) Nr. 537/2014, dient de commissaris, indien de gecontroleerde entiteit een OOB is, in zijn verslag over de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening, een sectie met betrekking tot de kernpunten van de controle op te nemen. In dat geval, is het niet mogelijk om te bepalen dat, afhankelijk van de feiten en omstandigheden van de entiteit en de controle, er geen kernpunten van de controle zijn om te communiceren (par. 16 van ISA 701).</u> (Par. A13b)	<u>A13b. Overeenkomstig §2, 1ste lid, van de norm van 26 augustus en 21 november 2016 inzake de toepassing van de nieuwe en herziene Internationale controlestandaarden (ISA's) in België, dient de commissaris, teneinde te voldoen aan de verplichting in artikel 10, lid 2, c) van de Verordening (EU) Nr. 537/2014, ISA 701 toe te passen op de controle van OOB's.</u> (Par. 25) [Goedgekeurde versie door de HREB op 23 november 2016 – goedkeuring gevraagd aan de minister]
Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen	16.26. Het tweede deel-verslag van het commissarisverslag dient als titel “Verslag betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” te hebben. In dit deel dient de commissaris, overeenkomstig paragraaf 38 van ISA 700, verslag uit te brengen over zijn andere wettelijke en bestuursrechtelijke verplichtingen. (Par. A13A14-A14a) [Gecoördineerde norm, §23]	A13. De aangelegenheden die geen betrekking hebben op de (geconsolideerde) jaarrekening kunnen opgenomen worden in het tweede van het verslag. [Gecoördineerde norm, §A13] <u>A14.</u> Overeenkomstig de artikelen 144, <u>eerste lid§ 1, 3°, 5°, 6°, 7° en 8°, 9°, 10° en 11°</u> en 148, <u>eerste lid§ 1, 4°, en 5° en 7°</u> van het Wetboek van vennootschappen, dient het commissarisverslag verschillende bijkomende <u>verklaringen aangelegenheden</u> te bevatten <u>in de door paragraaf 18 aangeduide secties</u> . Deze <u>aangelegenhedenverklaringen</u> worden opgenomen in het tweede deel-verslag van het commissarisverslag, getiteld “Verslag betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen”, omdat het hier specifiek Belgische wettelijke <u>verklaringen aangelegenheden</u> betreft die geen afbreuk doen aan het oordeel over de (geconsolideerde) jaarrekening opgenomen in het eerste deel van het verslag getiteld “Verslag over <u>de controle van de</u> (geconsolideerde) jaarrekening”. (Par. 26) [Gecoördineerde norm, §A14]
	17. Overeenkomstig artikel 144, eerste lid, of 148, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen dient de commissaris in zijn verslag de volgende bijkomende verklaringen op te nemen, na uitvoering van de in deze norm vermelde vereiste werkzaamheden waarnaar wordt verwezen en met betrekking tot: (i) het jaarverslag; (Par. 30-40) (ii) het feit dat de boekhouding is gevoerd in overeenstemming	<u>A14a.</u> Indien de commissaris, van oordeel is dat <u>de door het bestuursorgaan verstrekte informatie, zoals vereist door het Wetboek van vennootschappen, het jaarverslag</u> niet volledig is ten aanzien van de informatie waarvan hij kennis heeft verkregen tijdens zijn opdracht, mag hij zich niet in de plaats van het bestuursorgaan stellen en dus niet zelf de <u>ontbrekende inlichtingen, waarvoor deze laatste verantwoordelijk is,</u> in zijn verslag vermelden. (Par. 26) [Moved from Gecoördineerde norm, §A19]

	<p>met de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften; (Par. 41-43)</p> <p>(iii) de naleving door de entiteit van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten; (Par. 44-46)</p> <p>(iv) de resultaatverwerking (winstbestemming); (Par. 47-50) de overeenkomstig artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen documenten. (Par. 51bis-51sexies)</p> <p>[Gecoördineerde norm, §25]</p> <p>(vii) De commissaris dient tevens, in voorkomend geval, in zijn verslag op te nemen:</p> <p>i) de volgende bijkomende verklaringen, na uitvoering van de in deze norm vermelde vereiste werkzaamheden waarnaar wordt verwezen en met betrekking tot:</p> <ul style="list-style-type: none">• de interimdividenden; (Par. 51)• de strijdige belangen van vermogensrechtelijke aard; (Par. 52-55) <p>ii) de andere noodzakelijk geachte inlichtingen die nog niet werden opgenomen in het eerste deel. (Par. 56)</p> <p>[Gecoördineerde norm, §26]</p> <p>18.27. De commissaris dient zijn verslag betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen aan te passen in functie van de bijzonderheden van de opdracht, <u>van de verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan en van de commissaris</u>, van de rechtsvorm van de entiteit en/of van de van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. (Par. A15-A16).</p> <p>[Gecoördineerde norm, §27]</p> <p>19.28. In zijn verslag betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen dient de commissaris rekening te houden met de gevolgen van een aangepast oordeel over de (geconsolideerde) jaarrekening.</p>	<p>A15. Het tweede deel <u>verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen</u> van het commissarisverslag wordt aangepast in functie van de elementen waarover de commissaris verslag uitbrengt krachtens andere van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen dan deze waarnaar onderhavige norm uitdrukkelijk verwijst. (Par. 27) [Gecoördineerde norm, §A15]</p>
--	--	---

	<p>[Gecoördineerde norm, §28]</p> <p>20.29. De commissaris dient in zijn controledossier de controlewerkzaamheden te documenteren, alsook de hieruit getrokken conclusies die hem in staat moeten stellen de vereiste verklaringen in zijn om verslag <u>uit brengen</u> betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen, te formuleren. [Gecoördineerde norm, §29]</p>	
Beschrijving van de verantwoordelijkheden	<p>21.30. De commissaris dient, in een inleidende paragraafde betrokken secties, de verantwoordelijkheden te vermelden beschrijven van het bestuursorgaan en van de commissaris inzake de elementen aangelegenheden waarover hij verslag dient uit te brengen. (Par. A16)</p> <p>[Moved from Gecoördineerde norm §24]</p>	<p>A16. In de inleidende paragraaf houdt de commissaris rekening met de verantwoordelijkheden voorzien door de andere van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen dan deze waarnaar deze norm uitdrukkelijk verwijst.</p> <p>[Gecoördineerde norm, §16]</p>
Jaarverslag		
<p><u>Controleverplichtingen</u> <u>Verificatieverplichtingen</u> <u>en vereiste vermeldingen opstellen van de conclusies</u></p>	<p>22.31. Bovenop de werkzaamheden vereist door de paragrafen 51bis tot 51sexies, bevatten dDe vereiste werkzaamheden met betrekking tot het jaarverslag <u>bevatten</u> de volgende controlestappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) het nazicht of de eventuele afwezigheid van een jaarverslag conform is met het Wetboek van vennootschappen; (par. A16-A17); (ii) het nazicht, overeenkomstig de in ISA 720 en in het Wetboek van vennootschappen opgenomen vereisten ISA 720 (Herzien), of het jaarverslag overeenstemt met de (geconsolideerde) jaarrekening; (par. 32-33); (iii) het nazicht of het jaarverslag de door het Wetboek van vennootschappen vereiste vermeldingen behandelt is <u>opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 (of 119) van het Wetboek van vennootschappen</u>; (par. 32-3434-37 en par. A19A18-A37A33); (iv) het nazicht, overeenkomstig de in ISA 720 (Herzien) opgenomen vereisten, of het jaarverslag geen van materieel belang zijnde inconsistenties afwijking bevat, <u>in het bijzonder</u> ten aanzien van de <u>kennis verkregen in de controle</u>informatie waarover hij 	<p>A17A16. Indien een entiteit voldoet aan de wettelijke voorwaarden om geen jaarverslag te moeten opstellen en het bestuursorgaan formeel beslist om toch een jaarverslag op te stellen overeenkomstig de bepalingen van artikel 96 of 119 van het Wetboek van vennootschappen, spreekt de commissaris zich uit overeenkomstig de bepalingen van deze norm. De commissaris heeft in het bijzonder aandacht voor de specifieke wetgevingen op grond waarvan een jaarverslag dient te worden opgesteld bij verwijzing naar artikel 95 en/of 96 van het Wetboek van vennootschappen. Deze toepassingsgerichte tekst doet geen afbreuk aan de toepassing van ISA 720 (Herzien). (Par. 31(i)) [Gecoördineerde norm, §A17]</p> <p>A18A17. Indien de entiteit niet verplicht is om een jaarverslag op te stellen en er geen jaarverslag werd opgesteld, kan de commissaris het, in de gegeven omstandigheden, nuttig oordelen om in <u>zijn verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisende sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”</u> te vermelden dat de entiteit van deze verplichting is vrijgesteld. (Par. 31(i)) [Gecoördineerde norm, §A18]</p>

	<p><u>beschikt in het kader van zijn opdracht; (par. 38-40 en par. A39);</u></p> <p>(v) het opstellen van de conclusies van de commissaris in <u>de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”</u> in zijn verslag betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen, overeenkomstig het Wetboek van vennootschappen en onderhavige norm.</p> <p>Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden dient de commissaris rekening te houden met het materialiteitsbegrip, behoudens indien dit door of krachtens de wet is uitgesloten.</p> <p>[Gecoördineerde norm, §30]</p>	
<p><i>Kennisneming van de inlichtingen vervat in het jaarverslag</i></p>	<p>31. De commissaris dient gebruik te maken van de resultaten van de in paragrafen 6 en 7 van ISA 720 bedoelde vereiste werkzaamheden die hij tijdens zijn controle heeft uitgevoerd en die betrekking hebben op de kennisneming van de inlichtingen vervat in het jaarverslag. [Gecoördineerde norm §31]</p>	
<p><i>Nazicht van de overeenstemming van het jaarverslag met de (geconsolideerde) jaarrekening</i></p>	<p><u>32. Overeenkomstig artikel 144, § 1, 6° van het Wetboek van vennootschappen, dient de commissaris, in zijn verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen, aan te geven of het jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening. Daartoe dient de commissaris de door paragraaf 14 (a) van ISA 720 (Herzien) vereiste werkzaamheden toe te passen. Indien de commissaris tot de conclusie komt dat het jaarverslag niet overeenstemt met de jaarrekening, dient hij dit te vermelden in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”.</u></p> <p><u>33. De commissaris dient tevens, in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”, een paragraaf op te nemen betreffende het eventueel bestaan van een van materieel belang zijnde afwijking in het jaarverslag en ISA 720 (Herzien) bevat de toe te passen vereiste werkzaamheden en toepassingsgerichte teksten.</u></p>	<p>A38.— Overeenkomstig ISA 720 houdt de commissaris bij zijn onderzoek naar de overeenstemming van het jaarverslag enkel rekening met de van materieel belang zijnde niet-overeenstemmende elementen. De vraag omtrent het materieel belang wordt telkens geïnterpreteerd in functie van het specifiek onderdeel van het jaarverslag. Zo zal bijvoorbeeld het materieel belang in het kader van het remuneratieverslag, waarover de algemene vergadering bij afzonderlijk stemming beslist, niet gelijkwaardig zijn aan het materieel belang van de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden. [Gecoördineerde norm, §A38]</p>

	<p>De commissaris dient er zich van te vergewissen dat het jaarverslag in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming is met de (geconsolideerde) jaarrekening, meer bepaald door gebruik te maken van de resultaten van de door paragrafen 8 tot 13 van ISA 720 vereiste werkzaamheden die op het jaarverslag werden toegepast. [Gecoördineerde norm, §35]</p> <p>Indien de commissaris van oordeel is dat het jaarverslag in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming is met de (geconsolideerde) jaarrekening, dient hij dit te verklaren in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen. (Bijlagen 1 et 2) (Par. A38) [Gecoördineerde norm, §36]</p> <p>Indien de commissaris van oordeel is dat het jaarverslag niet in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming is met de (geconsolideerde) jaarrekening, dient de commissaris dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft hieraan het passend gevolg te geven zodat niet is voldaan aan de wettelijke voorschriften, dient de commissaris in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen te verklaren dat het jaarverslag niet in overeenstemming is met de (geconsolideerde) jaarrekening en dient hij de aard van de niet-overeenstemming aan te duiden. [Gecoördineerde norm, §37]</p>	
<p><i>Nazicht van de volledigheid van het jaarverslag</i></p>	<p><u>34.</u> De commissaris dient er zich van te vergewissen dat het jaarverslag <u>is opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 (of 119) van het Wetboek van vennootschappen en, bijgevolg dat alle door het Wetboek van vennootschappen voorgeschreven vermeldingen worden behandeld</u> <u>behandeld in het jaarverslag.</u> (Par. A19-A37A18-A33) [Gecoördineerde norm, §32]</p> <p>23.35. <u>Indien één van deze voorgeschreven vermeldingen niet van toepassing is behandeld is in het jaarverslag, zal</u> <u>dient hij</u> de commissaris er</p>	<p>A19 <u>Indien de commissaris, van oordeel is dat het jaarverslag niet volledig is ten aanzien van de informatie waarvan hij kennis heeft verkregen tijdens zijn opdracht, mag hij zich niet in de plaats van het bestuursorgaan stellen en dus niet zelf de ontbrekende inlichtingen in zijn verslag vermelden.</u> [Gecoördineerde norm, §A19, Moved to A14a]</p> <p>A20<u>A18.</u> De commissaris vergewist zich ervan dat de verschillende door de wet vereiste vermeldingen door het bestuursorgaan werden behandeld:-</p> <p>– <u>Getrouw overzicht van de ontwikkeling van het bedrijf en beschrijving van de</u></p>

	<p>zich van vergewissen dat dit feit behoorlijk in het jaarverslag is vermeld <u>punt niet van toepassing is</u>. [Moved from Gecoördineerde norm, §A20]</p> <p>24.36. Indien de commissaris van oordeel is dat het jaarverslag (over de geconsolideerde jaarrekening) alle voorgeschreven vermeldingen behandelt, dient hij dit te verklaren in zijn verslag betreffende de overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag” dat het jaarverslag is opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 (of 119) van het Wetboek van vennootschappen. (Bijlagen 1 en 2) [Gecoördineerde norm, §33]</p> <p>25.37. Indien de commissaris van oordeel is dat het jaarverslag niet (of onvoldoende) alle door het Wetboek van vennootschappen voorgeschreven vermeldingen behandelt, dient de commissaris dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft hieraan het passend gevolg te geven zodat niet is voldaan aan de wettelijke voorschriften, dient de commissaris in zijn verslag betreffende de overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag” te verklaren dat het jaarverslag niet (of onvoldoende) alle door het Wetboek van vennootschappen voorgeschreven vermeldingen behandelt is opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 (of 119) van het Wetboek van vennootschappen. [Gecoördineerde norm, §34]</p>	<p><u>voornaamste risico's en onzekerheden (art. 96, §1, 1° en 119, 1° W. Venn.);-</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden (art. 96, §1, 2° en art. 119, 2° W. Venn.);</u> - <u>Continuïteitsveronderstelling (art. 96, §1, 6° W. Venn.);</u> - <u>Verklaring inzake deugdelijk bestuur (art 96, § 2, W. Venn.);</u> - <u>Remuneratieverslag (art. 96, §3, W.Venn.).</u> <p>Indien één van deze vermeldingen niet van toepassing is, zal hij er zich van vergewissen dat dit feit behoorlijk in het jaarverslag is vermeld. ISA 720 (Herzien) laat toe om de naleving door het bestuursorgaan van de door artikel 96 (of 119) van het Wetboek van vennootschappen voorgeschreven vermeldingen na te gaan en om, ingevolge zijn vaststellingen, zijn verslag op te stellen. De volgende paragrafen specificeren een aantal van de door artikel 96 (artikel 119) van het Wetboek van vennootschappen vereiste vermeldingen waarmee de commissaris rekening houdt bij het opstellen van de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag” zijn verslag betreffende de overige door wet en regelgeving gestelde eisen. [Gecoördineerde norm, §A20]</p> <p><i>Getrouw overzicht van de ontwikkeling van het bedrijf en beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden (art. 96, §1, 1° en 119, 1° W. Venn.)</i></p> <p>A21. De commissaris wint inlichtingen in bij de vennootschap met betrekking tot de wijze waarop deze laatste haar voornaamste risico's en onzekerheden identificeert. Indien de commissaris van oordeel is dat de vennootschap de voornaamste risico's en onzekerheden niet op passende wijze heeft geïdentificeerd, vermeldt hij dit in zijn verslag. [Gecoördineerde norm, §A21]</p> <p><i>Belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden (art. 96, §1, 2° en art. 119, 2° W. Venn.)</i></p> <p>A22. Belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden en die hun oorsprong niet vinden in het voorbije boekjaar, dienen in het jaarverslag te worden opgenomen ongeacht de gebeurlijke verwerking ervan in de (geconsolideerde) jaarrekening. Het betreft gebeurtenissen die op grond van het oordeel van het</p>
--	--	--

~~bestuursorgaan nodig zijn voor de goede voorlichting van de gebruikers.~~ [Gecoördineerde norm, §A22]

Continuïteitsveronderstelling (art. 96, §1, 6° W. Venn.)

A23A19. Wanneer uit de balans een overgedragen verlies blijkt, of wanneer uit de resultatenrekening gedurende twee opeenvolgende boekjaren een verlies van het boekjaar blijkt, gaat de commissaris na of het jaarverslag voldoende onderbouwing geeft voor de toepassing van de waarderingsregels in de veronderstelling van continuïteit. [Gecoördineerde norm, §A23]

A24A20. Indien de gecontroleerde entiteit dermate in financiële moeilijkheden verkeert dat deze toestand het in het ~~eerste deel van het~~ verslag over de controle van de jaarrekening vermelde oordeel van de commissaris beïnvloedt, vergewist de commissaris zich ervan dat de in het jaarverslag opgenomen informatie consistent is met ~~het dit~~ oordeel ~~uitgedrukt in het eerste deel van zijn verslag~~, zonder afbreuk te doen aan de naleving van de procedure voorzien in het artikel 138 van het Wetboek van vennootschappen. Zo onderzoekt de commissaris ook zorgvuldig de inhoud van de in het jaarverslag verstrekte informatie teneinde na te gaan of het gebruikmaken van het continuïteitsprincipe bij de opstelling van de jaarrekening gerechtvaardigd is. [Gecoördineerde norm, §A24]

A25A21. Bij de beoordeling van de continuïteitsveronderstelling van financiële instellingen neemt de commissaris de specifieke regelgeving voor liquiditeit en solvabiliteit in acht. [Gecoördineerde norm, §A25]

Verklaring inzake deugdelijk bestuur (art 96, § 2, W. Venn.)

A26A22. De vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereglementeerde markt (Euronext of een andere gereglementeerde markt van een Lidstaat van de Europese Economische Ruimte) dienen in hun jaarverslag een verklaring inzake deugdelijk bestuur openbaar te maken. De inhoud van de verklaring inzake deugdelijk bestuur verschilt naarmate aandelen dan wel andere effecten worden verhandeld op de gereglementeerde markt. [Gecoördineerde norm, §A26]

Aanduiding van de ~~Belgische corporate governance code (hierna: Code 2009)~~, alsook aanduiding van de delen waarvan de vennootschap afwijkt en de onderbouwde redenen daarvoor (art. 96, § 2, eerste lid, 1° en 2° W. Venn.)

~~A27~~**A23**. De commissaris zal bijzondere aandacht besteden aan het feit dat de verklaring inzake deugdelijk bestuur tegelijkertijd de vereiste vermeldingen bevat (namelijk degene bedoeld in het Wetboek van vennootschappen, waarop het “pas toe of leg uit”-beginsel niet van toepassing is, en ~~die niet kunnen waarvan een afwijking niet kan~~ worden verantwoord middels een adequate toelichting), en bovendien de door de Code 2009 vereiste vermeldingen waarop het “pas toe of leg uit”-beginsel wel van toepassing is (en waarvan kan worden afgeweken mits een adequate toelichting in voormelde verklaring).

[Gecoördineerde norm, §A27]

~~A28~~**A24**. De commissaris verricht geen kwalitatieve analyse van de eventuele afwijkingen, noch van de verklaring van de vennootschap voor deze afwijkingen. Voor zover echter geen enkele verklaring werd gegeven terwijl de vennootschap heeft afgeweken van de bepalingen van de Code 2009 of ingeval de verstrekte toelichting kennelijk inconsistent is met de informatie waarvan de commissaris kennis heeft gekregen in het kader van zijn opdracht, dient de commissaris dit te vermelden in ~~zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”~~.

[Gecoördineerde norm, §A28]

Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersystemen in verband met het proces van financiële verslaggeving (art. 96, § 2, eerste lid, 3° W. Venn. en art. 119, 7° W. Venn.)

~~A29~~**A25**. Aangezien de wet geen omschrijving bevat van de karakteristieken van een intern controle- en risicobeheersysteem, dient het bestuursorgaan deze karakteristieken vast te leggen. De Code 2009 bepaalt dat het bestuursorgaan dient te zorgen voor een kader voor

de interne controles (dit zijn systemen voor het identificeren, evalueren, beheren en opvolgen van financiële en andere risico's) (bepaling 1.3 Code 2009).⁷ [Gecoördineerde norm, §A29]

~~A30~~A26. ~~De Wanneer de~~ commissaris ~~neemt~~ kennis neemt van de procedures van interne controle en risicobeheer in verband met het financiële verslaggevingsproces, ~~en raadpleegt~~ de documentatie raadpleegt die aan de basis ligt van de beschrijving door de vennootschap, ~~kan hij. De commissaris kan~~ verwijzen naar ISA 315 (Herzien). [Gecoördineerde norm, §A30]

~~A31~~A27. De commissaris spreekt zich niet uit over het feit of de ~~ingevoerde-toegepaste~~ procedures van interne controle en risicobeheer in verband met het financiële verslaggevingsproces al dan niet geschikt zijn, maar ziet er in het bijzonder op toe dat de beschrijving overeenstemt met de werkelijkheid en geen van materieel belang zijnde inconsistenties bevat ten aanzien van de informatie waarvan hij kennis heeft gekregen in het kader van zijn opdracht. Indien er sprake is van dergelijke van materieel belang zijnde inconsistenties, bespreekt de commissaris dit met het bestuursorgaan dat alle passende maatregelen treft. Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft hieraan het passend gevolg te geven zodat niet is voldaan aan de wettelijke voorschriften, vermeldt de commissaris de van materieel belang zijnde inconsistenties in ~~zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie~~ “Aspecten betreffende het jaarverslag”. [Gecoördineerde norm, §A31]

~~A32~~A28. ~~De commissaris spreekt zich hier niet uit over de effectiviteit van de interne controle en risicobeheerssystemen.~~ Indien de vennootschap een ~~dergelijke~~ vermelding omtrent de effectiviteit van de interne controle en risicobeheerssystemen opneemt, vermeldt de commissaris in ~~de paragraaf over de~~ sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag” dat zijn verslag geen betrekking heeft op de vermelding met betrekking tot de effectiviteit van de interne controle- en risicobeheerssystemen. [Gecoördineerde norm, §A32]

~~A33~~A29. Het Wetboek van vennootschappen legt enkel de beschrijving op van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen in het kader van

⁷ www.corporategovernancecommittee.be/nl/instrumenten/richtlijnen_interne_controle/

financiële verslaggeving. Gelet op het feit dat de Code 2009 echter voorziet in een ruimere beschrijving, ziet de commissaris erop toe dat de beschrijving zich niet beperkt tot het kader van de financiële verslaggeving tenzij de vennootschap toelicht waarom zij bepaling 1.3 van de Code 2009 niet toepast. [Gecoördineerde norm, §A33]

Informatie met betrekking tot de bestuursorganen en hun comités (art. 96, § 2, eerste lid, 5° W. Venn.)

A34A30. De commissaris heeft bijzondere aandacht voor de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot de samenstelling en de bevoegdheden van de raad van bestuur en voor de bepalingen met betrekking tot het directiecomité, het auditcomité en het remuneratiecomité (art. 517-524, 524bis-524ter, 526bis en 526quater W. Venn.), alsook voor de bepalingen van de Code 2009 met betrekking tot de openbaarmaking van informatie betreffende de samenstelling en de werking van de raad van bestuur en zijn comités. Bepaling 9.3./1 van deze Code bepaalt welke andere informatie in de corporate governance-verklaring dient te worden opgenomen. Indien deze informatie niet is opgenomen, dient de vennootschap uit te leggen waarom zij besloten heeft hiervan af te wijken. [Gecoördineerde norm, §A34]

Remuneratieverslag (art. 96, §3, W.Venn.)

A35A31. Enkel de vennootschappen, waarvan de *aandelen* zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, dienen in hun jaarverslag een remuneratieverslag openbaar te maken. Het remuneratieverslag bevat ten minste de informatie opgesomd in artikel 96, § 3 van het Wetboek van vennootschappen. [Gecoördineerde norm, §A35]

Financiële (art. 96, §3, eerste lid, 3°, 4°, 6°, 7°, 8°, 9°, W.Venn.) en niet-financiële informatie (art. 96, §3, eerste lid, 1°, 2°, 5°,10°, 11°, W.Venn.)

~~**A36A32.** De commissaris gaat na of de financiële en de niet-financiële informatie, die door de genoteerde vennootschappen bedoeld in artikel 4 van het Wetboek van vennootschappen moet-nemen de openbaar te maken financiële en de niet-financiële~~

		<p>informatie worden openbaar gemaakt, opgenomen op in hun remuneratieverslag. [Gecoördineerde norm, §A36]</p> <p>A37A33. De commissaris spreekt zich niet uit over de gepastheid van het door het bestuursorgaan ingevoerde remuneratiebeleid, maar ziet er in het bijzonder op toe dat de beschrijving overeenstemt met de werkelijkheid en geen van materieel belang zijnde inconsistenties bevat ten aanzien van de informatie die hij tijdens zijn opdracht heeft verkregen. Indien dit toch het geval is, bespreekt de commissaris dit met het bestuursorgaan en verzoekt hij het bestuursorgaan alle passende maatregelen te treffen. Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft hieraan het passend gevolg te geven zodat niet is voldaan aan de wettelijke voorschriften, vermeldt de commissaris de van materieel belang zijnde inconsistenties in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”, zonder zich evenwel in de plaats te stellen van het bestuursorgaan door deze te verbeteren. [Gecoördineerde norm, §A37]</p>
<p><i>Nazicht van de consistentie van het jaarverslag als geheel</i></p>	<p>38. De commissaris dient er zich van te vergewissen dat het jaarverslag geen van materieel belang zijnde inconsistenties bevat ten aanzien van de informatie waarover hij beschikt in het kader van zijn opdracht, door gebruik te maken van de resultaten van de door paragrafen 14 tot 16 van ISA 720 vereiste werkzaamheden die op het jaarverslag werden toegepast. [Gecoördineerde norm, §38]</p> <p>39. Indien de commissaris van oordeel is dat het jaarverslag geen van materieel belang zijnde inconsistenties bevat, dient de commissaris dit te verklaren in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen. (Bijlagen 1 en 2) [Gecoördineerde norm, §39]</p> <p>40. Indien de commissaris van oordeel is dat het jaarverslag van materieel belang zijnde inconsistenties bevat, dient de commissaris dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien het bestuursorgaan weigert om een correctie in het jaarverslag aan te brengen, die de commissaris van materieel belang acht, dient deze laatste de van materieel belang zijnde inconsistenties aan te duiden in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde</p>	<p>A39. Overeenkomstig ISA 720 houdt de commissaris bij zijn onderzoek naar de consistentie van het jaarverslag enkel rekening met de van materieel belang zijnde inconsistenties. [Gecoördineerde norm, §A39]</p>

	<p>eisen, zonder zich evenwel in de plaats te stellen van het bestuursorgaan door deze te verbeteren. (Par. A39) [Gecoördineerde norm, §40]</p>	
<p><u>« Andere informatie opgenomen in het jaarrapport »</u></p>	<p><u>38. Indien een entiteit een jaarrapport publiceert waarin andere informatie dan het jaarverslag, de (geconsolideerde) jaarrekening of het commissarisverslag hierover is opgenomen, dient de commissaris, na bespreking met het bestuursorgaan, overeenkomstig ISA 720 (Herzien), de elementen te bepalen die beschouwd worden als de “andere informatie opgenomen in het jaarrapport” en deze te identificeren in de daarop betrekking hebbende sectie. (Par. A34-A35)</u></p> <p><u>39. De vereiste werkzaamheden met betrekking tot de « andere informatie opgenomen in het jaarrapport » bevatten de controlestappen bepaald door ISA 720 (Herzien).</u></p> <p><u>40. De identificatie van de « andere informatie opgenomen in het jaarrapport » en de daarop betrekking hebbende conclusies van de commissaris dienen opgenomen te worden in de sectie getiteld “Aspecten betreffende het jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport”.</u></p>	<p><u>A34. De « andere informatie opgenomen in het jaarrapport » bestaat, naargelang van het geval, uit commentaar van de leiding van de entiteit, of operationele en financiële beoordeling of soortgelijke rapportages door het bestuursorgaan of een mededeling van de voorzitter van de entiteit. (zie par. A3 van ISA 720 (Herzien)). In België kan de inhoud en de benaming van een jaarrapport variëren naargelang van de sector, de entiteit of het gebruik (bv. de entiteiten die een tabel van herkomst en besteding van middelen opnemen). Opdat het voor de lezer van het verslag duidelijk is welke documenten werden beoogd door de werkzaamheden van de commissaris, is het dan ook belangrijk dat deze uitdrukkelijk worden aangegeven in zijn verslag.</u></p> <p><u>A35. Paragraaf A5 van ISA 720 (Herzien) geeft een aantal voorbeelden van rapporten die, wanneer ze worden gepubliceerd als zelfstandige documenten, niet typisch onderdeel zijn van « andere informatie opgenomen in het jaarrapport ». Het gaat over :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Aparte sectorrapporten of rapporten op grond van regelgeving (bijvoorbeeld rapporten over kapitaaltoereikendheid), zoals die kunnen worden opgesteld in de banken-, verzekerings- en pensioensectoren;</u> • <u>Maatschappelijke verslagen;</u> • <u>Duurzaamheidsverslagen;</u> • <u>Rapporten over diversiteit -en gelijke behandeling;</u> • <u>Rapporten over productverantwoordelijkheid;</u> • <u>Rapporten over arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden;</u> • <u>Rapporten over mensenrechten.</u>
<p>Nazicht van de overeenkomstig artikel 100, §1, 5°, 6°/1, 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen documenten</p>	<p><u>41. 51bis. Overeenkomstig artikel 144, eerste lid§ 1, 910° van het Wetboek van vennootschappen dient de commissaris, in zijn verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen, een vermelding op te nemen die aangeeft dat te verklaren of de documenten die overeenkomstig artikel 100, §1, 5°, 6°/1, 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen moeten worden neergelegd zowel qua vorm als inhoud de door dit Wetboek verplichte informatie bevatten en dit, in voorkomend</u></p>	<p><u>A36. Overeenkomstig artikel 100, § 2 van het Wetboek van vennootschappen, hoeft informatie die reeds afzonderlijk in de jaarrekening wordt vermeld niet te worden herhaald in een document neer te leggen in toepassing van artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen.</u></p> <p><u>Bijgevolg zal de vermelding zoals bedoeld in artikel 144, §1, 10° van het Wetboek van vennootschappen over het algemeen handelen over de sociale balans, zo er een is,</u></p>

	<p><u>geval</u>,:</p> <p><u>(a) in de secties “Vermelding betreffende de sociale balans”; en/of</u></p> <p><u>(b) in de sectie “Vermelding betreffende de door artikel 100, §1, 5° en 6°/1 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen documenten”. (Par. A36-A3739bis A39quater)</u> [Gecoördineerde norm, §51bis]</p>	<p><u>voorgeschreven door de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid overeenkomstig artikel 100, §1, 6°/2 van het Wetboek van vennootschappen (zie par. A38a-A38c).</u></p> <p><u>(Par. 41)</u></p> <p>A39bis Behoudens indien de informatie reeds afzonderlijk in de jaarrekening wordt vermeld, zullen over het algemeen de overeenkomstig artikel 100 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen documenten de volgende zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">— een stuk dat de vermeldingen bevat van het jaarverslag voorgeschreven door artikel 96 van het Wetboek van vennootschappen, overeenkomstig artikel 100, § 1, 6° van het Wetboek van vennootschappen; dit geldt evenwel niet voor de niet genoteerde kleine vennootschappen, tenzij het gaat om één van de in artikel 92, § 3, 1°, 2°, 4° of 6° van het Wetboek van vennootschappen bedoelde vennootschappen;— de sociale balans, overeenkomstig artikel 100, § 1, 6/2° van het Wetboek van vennootschappen. <p>Inzake de sociale balans zullen de facto geen significante bijkomende werkzaamheden vereist worden noch zal dit leiden tot een verschil in de draagwijdte van het nazicht van de sociale balans ten opzichte van de controleopdracht zoals die bestond toen de sociale balans integraal deel uitmaakte van de jaarrekening en die erop gericht was een oordeel tot uitdrukking te brengen over het getrouw beeld van de jaarrekening. [Moved to §A38c]</p> <p>Het commissarisverslag, beoogd door artikel 100, § 1, 4° van het Wetboek van vennootschappen, wordt in aanmerking genomen bij het nazicht van de neerlegging ervan en de eventuele verklaring hieromtrent, en maakt aldus deel uit van de werkzaamheden vereist door de paragrafen 65 tot 68. [Gecoördineerde norm, §A39bis]</p> <p>A39ter<u>A37</u>. In voorkomend geval, zal ook de volgende informatie neergelegd moeten worden overeenkomstig artikel 100, §1, 5° en 6°/1 van het Wetboek van vennootschappen:</p> <p><u>(Par. 41)</u></p> <ul style="list-style-type: none">— <u>een stuk met de bedragen vermeld in artikel 100, § 1, 5° van het Wetboek van vennootschappen;</u>
--	--	---

- een lijst van deelnemingen, overeenkomstig artikel 100, § 1, 6/1° van het Wetboek van vennootschappen. Aan deze lijst wordt in voorkomend geval toegevoegd: een overzicht van ondernemingen waarvoor de vennootschap onbeperkt aansprakelijk is in haar hoedanigheid van onbeperkt aansprakelijke vennoot of lid.;
- ~~alle andere documenten die tegelijk met de jaarrekening moeten worden neergelegd krachtens het Wetboek van vennootschappen, en dit krachtens artikel 100 § 1, 7° van dit wetboek, in het bijzonder, in voorkomend geval:~~
 - i. ~~een verslag van betalingen aan overheden overeenkomstig artikel 96/2 van het Wetboek van vennootschappen;~~
 - ii. ~~een verslag met de opmerkingen van de raad van toezicht zoals vermeld in de artikelen 938 en 1001 van het Wetboek van vennootschappen;~~
 - iii. ~~wanneer de entiteit een vennootschap is die in de loop van het boekjaar een interimdividend heeft uitgekeerd, dient het verificatieverslag te worden gevoegd bij het commissarisverslag gericht aan de algemene vergadering en openbaar te worden gemaakt overeenkomstig artikel 618, vierde lid van het Wetboek van vennootschappen.~~

[Gecoördineerde norm, §A39ter en A39quater]

~~**A39quater.** Volgende informatie zal in principe reeds afzonderlijk in de jaarrekening worden vermeld en dient, overeenkomstig artikel 100, § 2, van het Wetboek van vennootschappen, niet te worden herhaald in een document neer te leggen in toepassing van dit artikel:~~

- ~~een stuk met de gegevens voorzien in artikel 100, § 1, 1° van het Wetboek van vennootschappen;~~
- ~~een overzicht van de bestemming van het resultaat indien deze bestemming niet blijkt uit de jaarrekening, overeenkomstig artikel 100, § 1, 2° van het Wetboek van vennootschappen;~~
- ~~een stuk met vermelding, al naargelang het geval, van de datum van neerlegging van een expeditie van de authentieke of een dubbel van de onderhandse oprichtingsakte of van de datum van neerlegging van de bijgewerkte volledige tekst van de statuten, overeenkomstig artikel 100, § 1, 3° van het Wetboek van vennootschappen;~~
- ~~een stuk met de bedragen vermeld in artikel 100, § 1, 5° van het Wetboek van vennootschappen.~~

		[Gecoördineerde norm, §A39quater]
	<p>26.42. 51ter. De commissaris dient na te gaan of, volgens zijn professionele oordeelsvorming:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. met betrekking tot de vorm, de documenten daadwerkelijk alle informatie bevatten die door het Wetboek van vennootschappen worden vereist (met inbegrip van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen) ; b. met betrekking tot de inhoud, de verstrekte documenten geen van materieel belang zijnde inconsistenties bevatten ten aanzien van de informatie waarover de commissaris beschikt in het kader van zijn opdracht. <p>[Gecoördineerde norm, §51ter]</p>	
<u>Vermelding betreffende de sociale balans</u>	<p><u>43. Wanneer de entiteit een sociale balans opstelt en deze geen deel uitmaakt van de jaarrekening en indien de commissaris vaststelt dat de sociale balans overeenkomstig artikel 100, § 1, 6°/2 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen bij de Nationale Bank van België, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen bevat en geen van materieel belang zijnde inconsistenties bevat ten aanzien van de informatie waarover de commissaris beschikt in het kader van zijn controledossier, dient hij dit aan te geven in de sectie “Vermelding betreffende de sociale balans”. (Par. A37a-A38)</u></p>	<p><u>A37a. In het geval van verenigingen onderworpen aan de wet van 27 juni 1921, maakt de sociale balans deel uit van de jaarrekening. In dat geval laat het naleven van de ISA's de commissaris toe om een oordeel over het getrouw beeld van de jaarrekening, met inbegrip van de sociale balans, tot uitdrukking te brengen. Deze vermelding is bijgevolg niet van toepassing indien het gaat over een entiteit onderworpen aan de wet van 27 juni 1921. (Par. 43)</u></p> <p><u>A37b. Wanneer de sociale balans geen deel uitmaakt van de jaarrekening, overweegt de commissaris :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) <u>of er een inconsistentie van materieel belang is tussen de sociale balans en de, interne of externe, sociale documenten. Als basis voor deze overweging vergelijkt de commissaris, om de consistentie daarvan te evalueren, geselecteerde bedragen of andere elementen in de sociale balans (die bedoeld zijn om hetzelfde te zijn, om samen te vatten, of om een grotere detaillering te verschaffen over de bedragen of andere elementen in de sociale documenten) met dergelijke bedragen of andere elementen in deze sociale documenten; de commissaris bepaalt, op grond van zijn professionele oordeelsvorming, een specifiek materialiteitsniveau met betrekking tot aangelegenheden die van materieel belang zijn in de sociale balans;</u> b) <u>of er een inconsistentie van materieel belang is tussen de sociale balans en de kennis die hij heeft verkregen in de controle.</u>

	<p><u>27.44. Indien de commissaris kennis heeft van het feit dat de sociale balans, qua vorm of qua inhoud, niet alle door dit wetboek vereiste informatie bevat, of indien hij de sociale balans niet overeenkomstig artikel 143, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen heeft ontvangen, dient de commissaris dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien de situatie niet wordt verholpen, dient de commissaris in de sectie « Vermelding betreffende de sociale balans » aan te geven dat de sociale balans niet werd voorgelegd of niet qua vorm en/of qua inhoud alle informatie bevat zoals vereist door het Wetboek van vennootschappen.</u></p>	<p><u>(Par. 43)</u></p> <p><u>A38. Wanneer Inzake de sociale balans <u>geen deel uitmaakt van de jaarrekening</u>, zullen de facto geen significante bijkomende werkzaamheden vereist worden noch zal dit leiden tot een verschil in de draagwijdte van het nazicht van de sociale balans ten opzichte van de controleopdracht zoals die bestond toen de sociale balans integraal deel uitmaakte van de jaarrekening en die erop gericht was een oordeel tot uitdrukking te brengen over het getrouw beeld van de jaarrekening. <u>(Par. 43)</u> [Moved from Gecoördineerde norm, §A39bis]</u></p>
<p><u>Vermelding betreffende bepaalde overeenkomstig artikel 100, §1, 5°, 6°/1 en §2 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen docuemnten</u></p>	<p><u>28.45. 51quater. Onverminderd paragraaf 51sexies46, dient de commissaris in zijn verslag betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen de lijst op te nemen van de documenten die de entiteit overeenkomstig artikel 100, <u>§1, 5°, 6°/1 en §2</u> van het Wetboek van vennootschappen naast de jaarrekening moet neerleggen en die hij heeft nagezien. [Gecoördineerde norm, §51quater]</u></p> <p><u>29.46. 51quinquies. Indien de commissaris vaststelt dat alle documenten die de entiteit overeenkomstig artikel 100, <u>§1, 5°, 6°/1 en §2</u> van het Wetboek van vennootschappen naast de jaarrekening moet neerleggen, zowel qua vorm als qua inhoud, alle informatie <u>bevatten</u> zoals vereist door voormeld wetboek bevatten, dan dient hij dit te verklaren in <u>de sectie “Vermelding betreffende bepaalde overeenkomstig artikel 100, §1, 5°, 6°/1 en §2 van het Wetboek van vennootschappen” zijn verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen.</u> [Gecoördineerde norm, §51quinquies]</u></p>	

	<p>30.47. 51sexies. Indien de commissaris kennis heeft van het feit dat een of meerdere overeenkomstig artikel 100, <u>§1, 5°, 6°/1 en §2</u> van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen documenten, qua vorm of qua inhoud, niet alle door dit wetboek vereiste informatie bevatten, of indien hij de documenten niet overeenkomstig artikel 143, <u>eerste lid</u>, van het Wetboek van vennootschappen heeft ontvangen, dient de commissaris dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien de situatie niet wordt verholpen, dient de commissaris in zijn verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisende sectie “<u>Vermelding betreffende bepaalde overeenkomstig artikel 100, §1, 5°, 6°/1 en §2 van het Wetboek van vennootschappen</u>” -aan te geven welk(e) document(en) niet werd(en) voorgelegd of niet qua vorm en/of qua inhoud alle informatie bevat(ten) zoals vereist door het Wetboek van vennootschappen. (par. A39quinquies) [Gecoördineerde norm, §51sexies]</p>	<p>A39. Overeenkomstig artikel 143, <u>eerste lid</u>, van het Wetboek van vennootschappen, dient het bestuursorgaan van de vennootschap de nodige stukken te overhandigen aan de commissaris opdat hij zijn verslag kan opstellen, en dit ten minste één maand of, bij de vennootschappen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een markt als bedoeld in artikel 4 van het Wetboek van vennootschappen, vijfenveertig dagen vóór de geplande datum van de algemene vergadering. <u>(Par. 47)</u> [Gecoördineerde norm, §A39quinquies]</p>
<p><u>Vermeldingen met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissaris</u></p>	<p>48. <u>Overeenkomstig artikel 144, § 1, 11° en artikel 148, § 1, 7° van het Wetboek van vennootschappen, dient de commissaris, in de sectie “Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid”, een vermelding op te nemen ter bevestiging dat hij geen opdrachten heeft verricht die onverenigbaar iszijn met de wettelijke controle van de (geconsolideerde) jaarrekening en dat hij in de loop van zijn mandaat onafhankelijk is gebleven tegenover de vennootschap. In voorkomend geval, dient hij te bevestigen dat de erelonen voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controôle van de jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen correct zijn vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening. Indien dit niet het geval is, dient hij de gedetailleerde informatie te vermelden in deze sectie.</u></p>	
<p><u>Andere vermeldingen vereist door het Wetboek van vennootschappen op te nemen in het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving</u></p>	<p>49. <u>Wanneer het gaat over de jaarrekening, dient de commissaris, in de sectie « Andere vermeldingen », de bijkomende aangelegenheden op te nemen bedoeld in artikel 144, §1, 3°, 8° en 9° van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot :</u></p>	

<p>gestelde eisen</p>	<p>(i) het feit dat de boekhouding is gevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften; (Par.42-54 en A40-A41)</p> <p>(ii) het feit dat de resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgelegd, in overeenstemming is met de statuten en met het Wetboek van vennootschappen; en (Par. 55-58)</p> <p>(iii) de naleving door de entiteit van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten; (Par. 60-62).</p> <p>[Moved from Gecoördineerde norm, §25]</p> <p>50. Wanneer het gaat over een OOB, dient de commissaris tevens te vermelden dat zijn verslag consistent is met de aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) Nr. 537/2014. (Par. 68 en A44a-A44b)</p> <p>51. De commissaris dient, in deze sectie, tevens, in voorkomend geval, volgende bijkomende aangelegenheden op te nemen na uitvoering van de in deze norm vermelde vereiste werkzaamheden waarnaar wordt verwezen en met betrekking tot:</p> <p>(i) de strijdige belangen van vermogensrechtelijke aard; (Par. 63-66)</p> <p>(ii) de interimdividenden; (Par.59)</p> <p>[Moved from Gecoördineerde norm, §26]</p>	
<p>Nazicht of de boekhouding werd gevoerd overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die daarop van toepassing zijn</p>	<p>31-52. Krachtens artikel 144, eerste lid§1, 3° van het Wetboek van vennootschappen dient de commissaris de algemene vergadering in te lichten over het feit dat of de boekhouding is gevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die daarop van toepassing zijn. Hij dient in zijn verslag een verklaring vermelding over zijn vaststellingen op te nemen. [Gecoördineerde norm, §41]</p>	<p>A40. Over het algemeen zal het uitvoeren van de in de ISA's voorziene vereiste werkzaamheden het mogelijk maken om de gevallen op te sporen van niet-naleving van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding. [Gecoördineerde norm, §A40]</p> <p>A41. Rekening houdend met het feit dat vaststellingen van ondergeschikt belang het meest voorkomen op het vlak van de formele aspecten van het boekhoudsysteem, is het</p>

	<p>32.53. Indien de commissaris, onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, geen gevallen heeft ontdekt van niet-naleving van de bepalingen van het Wetboek van economisch recht de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot op de boekhouding van de ondernemingen, alsmede van de uitvoeringsbesluiten, dient hij in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen” te verklaren dat de boekhouding is gevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die daarop van toepassing zijn. (Bijlagen 1 en 3) [Gecoördineerde norm, §42]</p> <p>33.54. Indien de commissaris, onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, een geval heeft ontdekt van niet-naleving van de bepalingen van het Wetboek van economisch recht met betrekking tot van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen, alsmede van de uitvoeringsbesluiten, dient hij dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien het bestuursorgaan weigert om de door de commissaris gevraagde correctie aan te brengen of indien de vastgestelde toestand materieel niet kan worden gecorrigeerd, dient de commissaris het geval van niet-naleving te vermelden in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen”. [Gecoördineerde norm, §43]</p>	<p>aangewezen dat de commissaris enkel rekening houdt met vaststellingen die niet van ondergeschikt belang zijn en die geen betrekking hebben op de formele aspecten van het boekhoudsysteem. De draagwijdte van de vermelding wordt derhalve afgezwakt door de volgende bewoording: “<i>onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.</i>” [Gecoördineerde norm, §A41]</p>
<p>Resultaatverwerking</p>	<p>34.55. Krachtens artikel 144, eerste lid§1, 78° van het Wetboek van vennootschappen dient de commissaris de algemene vergadering in te lichten over de nalevingregelmatigheid ten aanzien van de bepalingen van de statuten en van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot de resultaatverwerking. Hij dient in zijn verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen een verklaring-vermelding over zijn vaststellingen op te nemen. Over het algemeen zal het uitvoeren van de in de ISA's voorziene vereiste werkzaamheden het mogelijk maken om de gevallen op te sporen van niet-naleving van de bepalingen van de statuten of van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot de</p>	

	<p>resultaatverwerking. [Gecoördineerde norm, §47]</p> <p>35.56. Indien de commissaris geen kennis heeft van gevallen van niet-naleving van de bepalingen van de statuten of van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot de resultaatverwerking in het licht van hetgeen vermeld is in paragraaf 4755, dient hij <u>te vermelden</u> in <u>zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen” te verklaren</u> dat de resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgelegd in overeenstemming is met de statuten en met het Wetboek van vennootschappen. (Bijlage 1) [Gecoördineerde norm, §48]</p> <p>36.57. Indien de commissaris in het eerste deel van zijn verslag een aangepast oordeel tot uitdrukking heeft gebracht, dient hij de impact hiervan op de resultaatverwerking te beoordelen en dient hij, in voorkomend geval, de volgende <u>paragrafen paragraaf</u> toe te passen. [Gecoördineerde norm, §49]</p> <p>37.58. Indien de commissaris, in het licht van hetgeen wordt bepaald in paragraaf 4755, kennis heeft van een geval van niet-naleving van de bepalingen van de statuten of van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot de resultaatverwerking, dient hij dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft hieraan het passend gevolg te geven zodat niet is voldaan aan de wettelijke of statutaire bepalingen, of indien de vastgestelde toestand materieel niet kan worden gecorrigeerd, dient de commissaris dit <u>te vermelden</u> in <u>zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen” te vermelden</u>. [Gecoördineerde norm, §50]</p>	
Interimdividend	<p>38.59. Indien een gecontroleerde entiteit is overgegaan tot de uitkering van één of meerdere interimdividenden, dient het verslag van de commissaris met betrekking tot deze <u>voorschotteninterimdividenden</u>, in voorkomend geval, krachtens artikel 618 van het Wetboek van vennootschappen, te worden gevoegd bij het verslag van de commissaris aan de algemene</p>	

	<p>vergadering. Bovendien dient de commissaris naar dit bijgevoegd verslag te verwijzen in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen”. [Gecoördineerde norm, §51]</p>	
<p>Naleving door de entiteit van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen of van de wet van 27 juni 1921 en van de statuten</p>	<p>39.60. Krachtens artikel 144, eerste lid § 1, 89° van het Wetboek van vennootschappen dient de commissaris na te gaan of de algemene vergadering correct is ingelicht over de naleving van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten. Hij dient in zijn verslag een <u>vermeldingverklaring</u> over zijn vaststellingen op te nemen. Over het algemeen zal het uitvoeren van de in de ISA's voorziene vereiste werkzaamheden, en in het bijzonder deze voorzien door ISA 250, de commissaris in staat stellen aan deze doelstelling te beantwoorden. De commissaris dient geen andere meer specifieke werkzaamheden uit te voeren om er zich van te vergewissen dat de wettelijke of statutaire bepalingen werden nageleefd. De openbaarmakingsverplichting heeft enkel betrekking op de gevallen van niet-naleving van de statuten of van het Wetboek van vennootschappen, met inbegrip van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen. [Gecoördineerde norm, §44]</p> <p>40.61. Indien de commissaris geen kennis heeft van gevallen van niet-naleving van de bepalingen van de statuten of van het Wetboek van vennootschappen in het licht van hetgeen vermeld is in paragraaf 4460, dient hij <u>te vermelden</u> in zijn verslag betreffende de overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen” te verklaren dat hij geen kennis heeft gekregen van verrichtingen gedaan of beslissingen <u>genomen</u> waarbij de statuten of het Wetboek van vennootschappen niet zijn nageleefd. (Bijlagen 1 en 3) [Gecoördineerde norm, §45]</p> <p>41.62. Indien de commissaris, in het licht van hetgeen wordt bepaald in paragraaf 4460, kennis heeft van een verrichting of een beslissing waarbij de statuten of het Wetboek van vennootschappen niet zijn nageleefd, dient hij na te gaan of de openbaarmaking van het geval van niet-naleving aan de</p>	

	<p>vennootschap onverantwoorde schade kan berokkenen, met name indien – in voorkomend geval na een gesprek met het bestuursorgaan – deze laatste de gepaste maatregelen heeft genomen om de aldus ontstane toestand van niet-naleving te herstellen. Indien hij, na onderzoek, van oordeel is dat de niet-naleving openbaar dient te worden gemaakt, dient hij het geval van niet-naleving <u>te vermelden</u> in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen te vermeldende sectie “Andere vermeldingen”. [Gecoördineerde norm, §46]</p>	
<p>Strijdige belangen van vermogensrechtelijke aard indien de wet de tussenkomst van de commissaris voorziet</p>	<p>42.63. De commissaris dient kennis te nemen van de notulen van de vergadering van het bestuursorgaan en, in voorkomend geval, van het directiecomité, die door deze laatsten aan de commissaris werden overhandigd en waarin melding wordt gemaakt van het bestaan van een belangenconflict. De commissaris dient na te gaan of de notulen die melding maken van het bestaan van een belangenconflict, voldoende gedetailleerd zijn in vergelijking met de <u>door het Wetboek van vennootschappen</u> voorgeschreven inlichtingen. [Gecoördineerde norm, §52]</p> <p>43.64. Indien de commissaris vaststelt dat een tegenstrijdigheid van belangen <u>van vermogensrechtelijke aard</u> onderworpen had moeten worden aan de belangenconflictenprocedure zoals voorzien door het Wetboek van vennootschappen, dient hij het bestuursorgaan schriftelijk op de hoogte te brengen. Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft hieraan het passend gevolg te geven zodat niet is voldaan aan de wettelijke voorschriften, dient de commissaris dit te vermelden in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen de sectie “Andere vermeldingen” zonder zich evenwel in de plaats te stellen van het bestuursorgaan. [Gecoördineerde norm, §53]</p> <p>44.65. De commissaris dient in zijn verslag betreffende <u>de</u> overige door wet- en regelgeving gestelde eisen een omschrijving op te nemen van de</p>	<p>A42. Indien het bestuursorgaan of het directiecomité een beslissing neemt waarbij een lid, rechtstreeks of onrechtstreeks, een strijdig belang van vermogensrechtelijke aard heeft, vereist het Wetboek van vennootschappen, naargelang van de vennootschapsvorm, dat deze beslissing het voorwerp uitmaakt van een omschrijving in de notulen van de aard van de beslissing of verrichting en van een verantwoording van het genomen besluit, alsook van een omschrijving van de vermogensrechtelijke gevolgen voor de vennootschap. <u>Artikel 259 van het Wetboek van vennootschappen vereist dat Deze-deze</u> notulen worden in hun geheel opgenomen in het jaarverslag of bij gebreke daarvan in een stuk dat samen met de jaarrekening wordt neergelegd. [Gecoördineerde norm, §A42]</p> <p>A43. De commissaris neemt in zijn verslag betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen” een afzonderlijke omschrijving op van de vermogensrechtelijke gevolgen voor de vennootschap van de beslissingen ten aanzien waarvan een <u>tegenstrijdig belang van vermogensrechtelijke aard</u> bestaat. Teneinde deze vermogensrechtelijke gevolgen te beschrijven, gaat de commissaris als volgt te werk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verzamelen vanwordt de noodzakelijke informatie over de voorgestelde verrichting, de betrokken personen, de uitvoeringsvoorwaarden van de verrichting, de contractuele voorwaarden, enz., <u>verzameld</u>; - nagaan wordt nagegaan in welke mate de verrichting verenigbaar is met het maatschappelijk doel. <p>[Gecoördineerde norm, §A43]</p>

	<p>vermogensrechtelijke gevolgen voor de vennootschap van de besluiten van het bestuursorgaan en, in voorkomend geval, van het directiecomité, ten aanzien waarvan een <u>tegenstrijdig van vermogensrechtelijke aard</u> belang bestaat. [Gecoördineerde norm, §54]</p> <p><u>45.66.</u> Indien de commissaris van oordeel is dat de in de notulen omschreven aard van de beslissing of verrichting dan wel de verantwoording van het besluit omtrent belangenconflict – zoals opgenomen in het jaarverslag – onvoldoende is, dient hij deze ontoereikendheid te vermelden in zijn afzonderlijke omschrijving zoals opgenomen in <u>zijn verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisende sectie “Andere vermeldingen”</u>. [Gecoördineerde norm, §55]</p>	<p>A44. De commissaris maakt een afzonderlijke omschrijving van de vermogensrechtelijke gevolgen en kan zich dus niet tevredenstellen met een loutere verwijzing naar de wijze waarop deze gevolgen werden omschreven in het jaarverslag of bij gebreke daarvan in het stuk dat samen met de jaarrekening wordt neergelegd. [Gecoördineerde norm, §A44]</p>
<p><u>Andere verstrekte inlichtingen</u> <u>Paragraaf inzake overige aangelegenheden</u></p>	<p><u>46.67.</u> In specifieke gevallen dient de commissaris in te schatten of het nodig is in zijn verslag betreffende <u>de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen</u> een verwijzing op te nemen naar bepaalde aangelegenheden waarop hij in het bijzonder de aandacht vestigt zonder dat deze verwijzing in het verslag over <u>de controle van de (geconsolideerde) jaarrekening</u> dient te worden opgenomen. (Par. A10) [Gecoördineerde norm, §56]</p>	
<p>Vermeldingen die specifiek zijn voor OOB-verslagen</p>	<p><u>47.68.</u> Wanneer het gaat om een OOB, dient de commissaris in de sectie <u>“Andere vermeldingen”</u> te bevestigen dat zijn verslag consistent is met de <u>aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) Nr. 537/2014 (art. 526bis, §6, 5), W. Venn.</u> (Par. A44a-A44b)</p>	<p><u>A44a.</u> In de vennootschappen die voldoen aan de criteria omschreven in §3 van 526bis van het Wetboek van vennootschappen die geen auditcomité inrichten, blijven de opdrachten van de commissaris en, in voorkomend geval van de bedrijfsrevisor die instaat voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening, zoals opgenomen onder §6 van datzelfde artikel, van toepassing, maar worden zij uitgeoefend ten aanzien van de raad van bestuur.</p> <p><u>A44b.</u> De verwijzing naar de aanvullende verklaring mag niet verder gaan dan hetgeen is bepaald door art. 526bis, §6, 5) van het Wetboek van vennootschap en mag derhalve geen enkele inhoudelijke verwijzing bevatten.</p>
<p>Schriftelijke bevestigingen van het managementde leiding van de entiteit</p>	<p><u>48.69.</u> In de Belgische wettelijke en bestuursrechtelijke context dienen van <u>het managementde leiding</u> van de entiteit de volgende bijkomende bevestigingen te worden verkregen:</p>	<p><u>A44bisA45.</u> Overeenkomstig artikel 100, § 2, van het Wetboek van vennootschappen, hoeft informatie die reeds afzonderlijk in de jaarrekening wordt vermeld niet te worden herhaald in een document neer te leggen in toepassing van dit artikel. Hieruit vloeit voort dat het niet</p>

	<p>(i) een bevestiging met betrekking tot de volgens het artikel 96 (of het artikel 119) van het Wetboek van vennootschappen in het jaarverslag mede te delen informatie;</p> <p>(ii) behoudens indien de gegevens reeds afzonderlijk werden vermeld in de jaarrekening en/of indien deze niet van toepassing zijn, een bevestiging waarbij het managementde leiding bevestigt dat de documenten die de entiteit overeenkomstig artikel 100, §1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen naast de jaarrekening dient neer te leggen, met uitzondering van het commissarisverslag, goedgekeurd werden door het bestuursorgaan en, zowel qua vorm als qua inhoud, de door het Wetboek vereiste informatie bevatten; (Par. A39bis-A39quater en A44bis-A44terA45-A46)</p> <p>(iii) een bevestiging met betrekking tot de mededeling van bepaalde informatie betreffende de (gecoördineerde) wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;</p> <p>(iv) een bevestiging met betrekking tot de communicatie van informatie betreffende gevallen van belangenconflicten zoals bepaald in het Wetboek van vennootschappen;</p> <p>(v) in voorkomend geval⁸, een bevestiging met betrekking tot de neerlegging van de jaarrekening bij de griffie van de rechtbank van koophandel, met in de bijlage de kopie van de neergelegde jaarrekening van het voorgaand boekjaar en van het neergelegd commissarisverslag.</p> <p>[Gecoördineerde norm, §57]</p> <p>49-70. De bevestigingsbrief gericht aan de commissaris dient de door de ISA's en <u>de</u> door paragraaf 57-69 van deze norm vereiste schriftelijke</p>	<p>noodzakelijk is om hiervoor een schriftelijke bevestiging te verkrijgen. Over het algemeen zal de schriftelijke bevestiging van het managementde leiding van de entiteit betrekking hebben op de sociale balans (art. 100, § 1, 6/2° W. Venn.) en, in voorkomend geval, de lijst van ondernemingen waarin de vennootschap een deelneming bezit zoals bepaald in artikel 13 van het Wetboek van vennootschappen <u>(en, in voorkomend geval, een overzicht van ondernemingen waarvoor de vennootschap onbeperkt aansprakelijk is in haar hoedanigheid van onbeperkt aansprakelijke vennoot of lid)</u> (art. 100, § 1, 6/1° W. Venn.). <u>(Par. 69 (ii))</u>[Gecoördineerde norm, §A44bis]</p> <p>A44terA46. Teneinde zich ervan te verzekeren dat hij over de laatste goedgekeurde documenten beschikt, kan de commissaris, bijvoorbeeld, vragen om een naar behoren ondertekende versie van de documenten of, indien dit praktisch haalbaar is, om deze te hechten aan de bevestigingsbrief. <u>(Par. 69 (ii))</u>[Gecoördineerde norm, §A44ter]</p>
--	--	--

⁸ Deze bevestiging heeft in de huidige stand van de wetgeving betrekking op de kleine vzw's, de kleine stichtingen (privaat of van openbaar nut) en de Ivzw's.

	<p>bevestigingen te bevatten. [Gecoördineerde norm, §58]</p> <p>50.71. Indien de commissaris vaststelt dat één van de vereiste bijkomende bevestigingen (zoals bepaald in paragraaf 57.69) niet van toepassing is, kan deze bevestiging uit de bevestigingsbrief worden weggelaten. [Gecoördineerde norm, §59]</p> <p>51.72. Indien de commissaris een van de vereiste bijkomende bevestigingen niet heeft verkregen, dient hij paragraaf 19 van ISA 580 toe te passen. [Gecoördineerde norm, §60]</p> <p>73. Overeenkomstig paragraaf 9 van ISA 580 dient de commissaris de bevestigingsbrief te laten ondertekenen door personen die tot het management<u>de leiding</u> behoren en die verantwoordelijk zijn voor het voorbereiden en/of het opstellen van de jaarrekening op het hoogste niveau van de gecontroleerde entiteit, alsook haar onderliggend financieel beleid, rekening houdend met hun kennis van de feiten en met hun bevoegdheid. De commissaris dient na te gaan of het in bepaalde gevallen passend is om daarenboven te vragen aan een andere betrokken persoon (of ander betrokken orgaan) die (dat) het recht heeft om de entiteit te verbinden voor handelingen buiten het dagelijks beheer, de bevestigingsbrief mee te ondertekenen. [Gecoördineerde norm, §61]</p>	
<p>Verslag van niet-bevinding</p>	<p>Zodra de commissaris vaststelt dat de algemene vergadering niet binnen zes maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar over de jaarrekening beraadslaagt, brengt hij onmiddellijk een verslag van niet-bevinding uit⁹ bestemd voor de algemene vergadering. In de andere gevallen zijn de uitgiftedatum en het gebruik van het verslag van niet-bevinding afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de commissaris. De niet-naleving door het bestuursorgaan van de statutaire termijnen dient beoordeeld te worden in het licht van de eventueel opgelopen schade. [Gecoördineerde</p>	

⁹ ~~Rekening houdend met de artikelen 92, 143, 268, 269, 410 en 553 van het Wetboek van vennootschappen, alsmede met de paragrafen 41, A39 en A40 van ISA 700.~~

	<p>norm, §62]</p> <p>52.74. Overeenkomstig artikel 143, tweede lid van het Wetboek van vennootschappen, dient de commissaris een verslag van niet-bevinding uit te brengen indien hij de stukken, die het bestuursorgaan overeenkomstig artikel 143, eerste lid van het Wetboek van vennootschappen hem moet overmaken, niet heeft ontvangen waardoor hij niet in staat is de termijnen na te leven die in het Wetboek van vennootschappen zijn voorgeschreven in verband met de terbeschikkingstelling van zijn verslag. Teneinde zijn verslag van niet-bevinding, bestemd voor de algemene vergadering van aandeelhouders en gericht aan het bestuursorgaan, op te stellen, dient de commissaris gebruik te maken van het modelverslag in bijlage 7 van deze norm. Indien hij afwijkt van dit modelverslag, dient hij in overeenstemming te blijven met het Wetboek van vennootschappen en in staat te zijn deze afwijking, in voorkomend geval, te verantwoorden. (Par. A47)</p>	<p>A45-A47. Doorgaans zal het verslag van niet-bevinding betrekking hebben op het geval dat de commissaris de jaarrekening niet heeft ontvangen binnen een termijn die hem in staat stelt de wettelijke bepalingen na te leven met betrekking tot de terbeschikkingstelling van zijn verslag aan de aandeelhouders en vennoten. Wanneer de commissaris een verslag van niet-bevinding uitbrengtIn dat geval, zet hij, met verwijzing naar de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen, uiteen dat hij de (geconsolideerde) jaarrekening en/of het jaarverslagdeze stukken niet heeft ontvangen binnen een termijn die hem in staat stelt de wettelijke bepalingen na te leven met betrekking tot de terbeschikkingstelling van zijn verslag aan de aandeelhouders en vennoten (en aan de obligatiehouders) en dat hij de aandacht van het bestuursorgaan op zijn wettelijke verplichtingen heeft gevestigd. In voorkomend geval, wordt dit verslag krachtens het Wetboek van vennootschappen aan de ondernemingsraad van de entiteit meegedeeld.</p> <p>Het verslag van niet-bevinding dient niet te worden neergelegd, omdat het niet kan worden beschouwd als gelijkwaardig aan het verslag bedoeld in artikel 144 van het Wetboek van vennootschappen. Artikel 100, §1, 4° van het Wetboek van vennootschappen voorziet enkel in de neerlegging van het verslag van de commissaris opgesteld overeenkomstig artikel 144 van het Wetboek van vennootschappen.</p> <p>[Gecoördineerde norm, §A45]</p>
<p>Wijziging door de algemene vergadering van het voorstel tot winstverdeling</p>	<p>53.75. De algemene vergadering kan beslissen om het voorstel tot winstverdeling, dat uitgaat van het bestuursorgaan, te wijzigen¹⁰. De commissaris dient na te gaan of deze wijziging in overeenstemming is met de wettelijke en statutaire bepalingen. (Par. A47a) [Gecoördineerde norm, §63]</p> <p>In dit geval vraagt de commissaris dat zijn verklaring over de wijziging van de winstverdeling wordt opgenomen in de notulen van de algemene vergadering en waakt hij over de gelijktijdige bekendmaking van het desbetreffende uittreksel van deze notulen zowel van de algemene</p>	<p>A47a. Naargelang van de omstandigheden, brengt de commissaris een tweede commissarisverslag uit of vraagt hij dat zijn verklaring over de wijziging van de winstverdeling wordt opgenomen in de notulen van de algemene vergadering. Hij waakt over de bekendmaking van het tweede commissarisverslag of, in het geval het eerste commissarisverslag niet wordt aangepast, van de gelijktijdige bekendmaking van het uittreksel van de notulen zowel van de algemene vergadering als van het eerste commissarisverslag.</p>

¹⁰ Overeenkomstig de door het Wetboek van vennootschappen aan de algemene vergadering toegekende bevoegdheden, kan de algemene vergadering in principe geen andere wijzigingen in de jaarrekening aanbrengen omdat het opstellen van de jaarrekening een exclusieve bevoegdheid is van het bestuursorgaan.

	<p>vergadering als van het commissarisverslag. [Gecoördineerde norm, §64]</p>	
<p>Nazicht van de neerlegging van de (geconsolideerde) jaarrekening en van de door artikel 100, § 1, 5°, 6°/1 et 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten, zoals vermeld tijdens de controle van de jaarrekening van het voorgaand boekjaar, en eventuele verklaringen daaromtrent</p>	<p>54.76. De commissaris dient na te gaan of de (geconsolideerde) jaarrekening en de door artikel 100, §1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten, zoals vermeld tijdens zijn controle van de jaarrekening van het voorgaand boekjaar, werden neergelegd teneinde na te gaan of deze overeenstemmen met de stukken waarop zijn commissarisverslag betrekking heeft. Indien de jaarrekening echter wordt neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel¹¹, is het aannemelijk dat de commissaris dit niet zelf nagaat voor zover hij met betrekking tot deze aangelegenheid een bevestiging verkrijgt vanwege het management de leiding (in de zin van paragraaf 6173), dat de neerlegging bij de griffie is uitgevoerd, waarbij in de bijlage van de bevestigingsbrief een kopie van de neergelegde jaarrekening van het voorgaand boekjaar en van het neergelegd commissarisverslag is wordt opgenomen. (par. A46-A46bisA48-A51) [Gecoördineerde norm, §65]</p> <p>55.77. Indien de commissaris tijdens zijn werkzaamheden vaststelt dat de (geconsolideerde) jaarrekening en/of de door artikel 100, §1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde neer te leggen documenten (en, in voorkomend geval, zijn verklaring zoals opgenomen in de notulen van de algemene vergadering) niet werden neergelegd, dient hij dit geval van niet-naleving schriftelijk te melden aan het bestuursorgaan. [Gecoördineerde norm, §66]</p> <p>56.78. Onverminderd artikel 144, eerste lid§ 1, 89° van het Wetboek van vennootschappen, dient de commissaris, indien hij, op het ogenblik dat hij zijn commissarisverslag opstelt betreffende de (geconsolideerde) jaarrekening van het volgend boekjaar volgend op het boekjaar onder controle, vaststelt dat de (geconsolideerde) jaarrekening en/of de door artikel 100, §1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen</p>	<p>A46A48. Enkel het bestuursorgaan van de entiteit en de leden daarvan zijn wettelijk verantwoordelijk voor de neerlegging van de (geconsolideerde) jaarrekening en van de door artikel 100, § 1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten, zoals aangegeven in de paragrafen A39bis tot A39quater. Derhalve mag de commissaris zich niet in de plaats stellen van het bestuursorgaan, noch mag hij door deze laatste gemandateerd worden met het oog op deze neerlegging. (Par. 76) [Gecoördineerde norm, §A46]</p> <p>A49. Een geschikt tijdsbestek waarbinnen het nazicht van de neerlegging van de door artikel 100, § 1, 5°, 6°/1, 6°/2 en §2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten, zoals vermeld tijdens de controle van de jaarrekening van het voorgaand boekjaar, moet gebeuren is gewoonlijk niet meer dan 150 dagen na de datum van het commissarisverslag. (Par. 76) [Gecoördineerde norm, §A46bis]</p> <p>A47A50. Wanneer de neerlegging van deze documenten plaatsvindt met vertraging of wanneer de commissaris niet van materieel belang zijnde verschillen vaststelt, kan de commissaris, overeenkomstig artikel 144, eerste lid§ 1, 89° van het Wetboek van vennootschappen, oordelen dat het niet nodig is om deze niet-naleving in het tweede deel van het commissarisverslag verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen openbaar te maken. (Par. 76 en 78) [Gecoördineerde norm, §A47]</p> <p>A48A51. De wettelijke en bestuursrechtelijke teksten schrijven in bepaalde gevallen voor dat andere documenten dienen te worden neergelegd, meer bepaald in de volgende gevallen: (Par. 76)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wanneer de entiteit een dochtervennootschap is die geniet van de vrijstelling van sub-consolidatie bedoeld in artikel 113 van het Wetboek van vennootschappen betreffende de geconsolideerde jaarrekening, dient zij de geconsolideerde jaarrekening van de moedervernootschap neer te leggen ten laatste zeven

¹¹ Het gaat heden met name om de kleine vzw's, de kleine stichtingen (privaat of van openbaar nut) en de Ivzw's.

	<p>beoogde documenten (en, in voorkomend geval, zijn verklaring zoals opgenomen in de notulen van de algemene vergadering) niet werd neergelegd binnen de wettelijke termijn, deze niet-naleving te vermelden in <u>de sectie “Andere vermeldingen”het tweede deel van het betrokken commissarisverslag.</u> (Par. A46 en A47A50) [Gecoördineerde norm, §67]</p> <p>57.79. De commissaris is niet langer verplicht na de uitgifte van zijn verslag werkzaamheden met betrekking tot de gecontroleerde (geconsolideerde) jaarrekening uit te voeren. Indien echter een feit aan de commissaris bekend wordt dat, wanneer de commissaris er op de datum van zijn commissarisverslag op de hoogte van was geweest, tot een aanpassing ervan had kunnen leiden, dient hij na te gaan of <u>de (geconsolideerde) jaarrekening en/of de door artikel 100, § 1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en § 2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten dienen te worden gecorrigeerd. De commissaris kan hierbij verwijzen naar de paragrafen 14 tot 17 van ISA 560. Indien de entiteit onverwijld overgaat tot het verbeteren van de (geconsolideerde) jaarrekening en/of de door artikel 100, § 1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en § 2 van het Wetboek van vennootschappen beoogde documenten, dient de commissaris deze na te gaan en zich ervan te verzekeren dat en de gewijzigde versiede worden neerlegtneergelegd. De commissaris kan hierbij verwijzen naar paragrafen 14 tot 17 van ISA 560.</u> (Par. A48 en A49A52-A53) [Gecoördineerde norm, §68]</p>	<p>maanden na de afsluitingsdatum van het boekjaar waarop deze documenten betrekking hebben;</p> <ul style="list-style-type: none">– wanneer, overeenkomstig artikel 91 van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen, de entiteit een vennootschap is waarvoor een specifieke vennootschap onbeperkt aansprakelijk is, dient de jaarrekening van deze eerste deze bij de jaarrekening van deze specifieke vennootschap te worden gevoegd (en samen hiermee openbaar te worden gemaakt), behoudens in de twee gevallen die door voormeld artikel worden vrijgesteld.<p>[Gecoördineerde norm, §A48]</p><p>A48bisA52. Indien de commissaris van materieel belang zijnde inconsistenties vaststelt in de neergelegde documenten zoals beoogd door artikel 100, <u>§ 1, 5°, 6°/1 en 6°/2 en §2</u> van het Wetboek van vennootschappen en hij de entiteit vraagt deze te verbeteren en opnieuw neer te leggen, maar de entiteit hiertoe niet overgaat, neemt de commissaris alle gepaste maatregelen en stelt zo nodig een vordering in kort geding in opdat hiertoe wordt overgegaan. (Par. 6879) [Gecoördineerde norm, §A48bis]</p><p>A49A53. Indien de entiteit gehouden is tot het verbeteren van de (geconsolideerde) jaarrekening en tot het neerleggen van een gewijzigde (geconsolideerde) jaarrekening, maar hiertoe niet overgaat, neemt de commissaris alle gepaste maatregelen en stelt zo nodig een vordering in kort geding in opdat hiertoe wordt overgegaan. (Par. 6879) [Gecoördineerde norm, §A49]</p>
--	--	--